

GMINA GRANOWO

**RAPORT O STANIE GMINY GRANOWO
ZA ROK 2018**

Granowo, maj 2019r.

Spis treści.....	2
------------------	---

Część I.

1.1. Ogólna charakterystyka gminy	3
1.2. Urząd Gminy	4
1.3. Ośrodek Pomocy Społecznej	7
1.4. Zakład Gospodarki Komunalnej	10
1.5. Zespół Szkolno-Przedszkolny	11

Część II.

2. Uchwały podjęte przez Radę Gminy Granowo	15
---	----

Część III.

1.3. Strategia Rozwoju Gminy Granowo na lata 2014 – 2024	30
3.2. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu ZGK w Granowie na lata 2018-2020	40
3.3. Program profilaktyki zdrowotnej w zakresie zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) dla Gminy Granowo na lata 2016-2018	42
3.4. Program współpracy Gminy Granowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku Publicznego na rok 2018	43
3.5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018	46
3.6. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Granowo	47
3.7. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Granowo na lata 2015-2019	50
3.8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Granowo na lata 2017-2020	51
3.9. Program pn. „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania	55
3.10. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Granowo na lata 2017-2023	56

Raport o stanie gminy za 2018r.

część I (krótka charakterystyka gminy, opis jednostek organizacyjnych oraz instytucji kultury)

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Granowo położona jest ok. 36 km na południowy - zachód od Poznania, w środkowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Jest jedną z 226 gmin województwa oraz jedną ze 113 gmin wiejskich. Wraz z gminami: Grodzisk Wlkp., Kamieniec, Wielichowo i Rakoniewice tworzy powiat grodziski. Gmina zajmuje obszar 68,42 km² co stanowi 10,6% całego powiatu grodziskiego, oraz 0,23% powierzchni województwa. Gminę tworzy 13 wsi sołeckich tj. Bielawy, Dalekie, Drużyn, Granowo, Granówko, Januszewice, Kąkolewo, Kotowo, Kubaczyn, Niemierzyce, Separowo, Strzępiń i Zemsko. Przez Granowo na odcinku 7,5 km przebiega droga krajowa nr 32 – Poznań-Stęszew-Sulechów-Zielona Góra. Przez gminę przebiega także magistrala kolejowa Poznań-Grodzisk-Wolsztyn. Ponadto południowo – zachodnim skrajem gminy przepływa rzeka Mogilnica. Gmina Granowo posiada typowo rolniczy charakter. W powierzchni ogólnej gminy aż 91,5%, czyli 6262 ha, zajmują użytki rolne, z czego 5723 ha (91,4% powierzchni użytków rolnych) stanowią grunty orne, blisko 290 ha (4,6%) przeznaczonych jest na łąki, 93 ha (1,5%) wynosi powierzchnia pastwisk, a zaledwie 25 ha (0,39%) stanowią sady. Charakterystyczna dla gminy jest niewielka ilość terenów leśnych tj. 130 ha, stanowiących zaledwie 1,9% ogólnej powierzchni gminy.

Według stanu ewidencji ludności, na dzień 31 grudnia 2018r. Gminę Granowo zamieszkiwało na stałe 5064 osób, z czego w miejscowości gminnej 2682 osoby.

Oprócz drogi krajowej, przez gminę przebiega sieć dróg powiatowych o łącznej długości 35,3km, oraz sieć dróg gminnych o długości 41,8km.

W zakresie infrastruktury technicznej wszystkie wsie gminy są zwodociągowane, wszystkie też posiadają sieć gazową. W pięciu wsiach : w Granowie, Granówku, Kubaczynie, Niemierzycach i Separowie została zbudowana kanalizacja sanitarna, którą ścieki spływają do oczyszczalni w Granowie. Na terenie gminy nie ma też problemu z łącznością telefoniczną oraz z podłączeniem Internetu.

Gmina jest zrzeszona w Związku Gmin Wiejskich, w Wielkopolskim Ośrodku Szkolenia i Studiów Samorządowych oraz w Lokalnej Grupie Działania „Stowarzyszenie Ziemi Grodziskiej LEADER”. Ponadto wraz z 16 innymi gminami tworzy Związek Międzygminny Selekt z siedzibą w Czempiniu, który w imieniu gminy zajmuje się realizacją zadań związanych z gospodarką odpadami.

Do jednostek organizacyjnych gminy należą:

- Urząd Gminy z siedzibą : Granowo, ul.Sportowa 2,
- Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą: Granowo, ul.Kolejowa 16/1,
- Zakład Gospodarki Komunalnej z siedzibą: Granowo, ul.Poznańska 44,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny z siedzibą: Granowo, ul.Konstytucji 3Maja 1.

1.2. Urząd Gminy

W Urzędzie Gminy w Granowie w 2018r. były zatrudnione 22 osoby, w tym 2 osoby w wymiarze 1/2 etatu i 1 osoba w wymiarze ¼ etatu. Łącznie przeciętna liczba zatrudnionych w przeliczeniu na etaty wynosiła 20,25. Urząd jest jednostką budżetową i jest pracodawcą dla zatrudnionych w nim pracowników. Urząd jest czynny w poniedziałki od godz.8⁰⁰ do godz.16⁰⁰, natomiast od wtorku do piątku w godz. od 7⁰⁰ do 15⁰⁰. W 2018r. Urząd realizował spoczywające na Gminie zadania własne i zlecone przez państwo, oraz powierzone w ramach zawieranych porozumień z innymi organami. W strukturze organizacyjnej urzędu są wydzielone referaty oraz samodzielne stanowiska pracy. W skład Urzędu wchodzi następujące referaty i stanowiska pracy:

- Referat Finansów,
  - Referat Organizacyjny,
  - Referat Infrastruktury Technicznej Gminy, Rolnictwa i Ochrony Środowiska,
  - Stanowisko do spraw obsługi prawnej Urzędu,
  - Urząd Stanu Cywilnego i sprawy obywatelskie,
  - Stanowisko do spraw działalności gospodarczej, oświaty, kultury i rozwoju gminy,
  - Stanowisko do spraw wojskowych, obronnych, obrony cywilnej i informacji niejawnych,
- Referaty dzielą się na stanowiska pracy.

W **Referacie Finansów** pracuje pięć osób. Do głównych zadań realizowanych przez referat należą następujące zadania:

- Przygotowywanie materiałów niezbędnych do uchwalenia budżetu Gminy, wieloletniej prognozy finansowej oraz podjęcia uchwały w sprawie absolutorium dla Wójta,
- Analiza wykorzystania budżetu oraz wnioskowanie w sprawach zmian w budżecie w celu racjonalnego dysponowania środkami.
- Zapewnienie obsługi finansowo – księgowej Urzędu.
- Prowadzenie ksiąg rachunkowych.

- Przygotowywanie materiałów niezbędnych do wykonania obowiązków z zakresu sprawozdawczości i przygotowywanie sprawozdań finansowych.
- Sprawowanie kontroli i nadzoru nad gospodarką finansową gminnych jednostek organizacyjnych i instytucji kultury.
- Prowadzenie ewidencji podatników i inkasentów.
- Naliczanie (wymiar) wysokości podatków i opłat oraz prowadzenie szczegółowej ewidencji podatkowej.

W Referacie Organizacyjnym pracuje 6 osób, które w 2018r. realizowały głównie następujące zadania:

- Prowadzenie spraw z zakresu koordynowania przez Wójta działalności jednostek organizacyjnych Gminy,
- nadzór nad funkcjonowaniem Urzędu,
- obsługa organów Rady Gminy,
- prowadzenie akt osobowych, obsługa sekretariatu Wójta,
- obsługa punktu przyjęcia interesanta, obsługa faksu i centrali telefonicznej,
- prowadzenie kancelarii Urzędu,
- obsługa informatyczna Urzędu,
- zapewnienie porządku i czystości w Urzędzie.

W Referacie Infrastruktury Technicznej Gminy, Rolnictwa i Ochrony Środowiska pracuje 5 osób, które w 2018r. zajmowały się między innymi:

- Prowadzeniem prac z zakresu inwestycji i kapitalnych remontów realizowanych przez organy gminy oraz sporządzanie sprawozdań z tego zakresu,
- Realizacją zadań z zakresu zamówień publicznych gminy,
- Przygotowywaniem materiałów do dokumentów planistycznych Gminy,
- Prowadzeniem spraw związanych z zarządzaniem, budową i modernizacją oraz projektowaniem dróg gminnych,
- Nadzorowaniem działalności Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy oraz współpracą z Powiatową Strażą Pożarną w zakresie ochrony p.pożarowej,
- Prowadzeniem spraw związanych z oświetleniem drogowym.
- Archiwizacją dokumentów Urzędu Gminy,
- Obrotem nieruchomościami gminnymi,
- Ochroną i rekultywacją gruntów,

- Prowadzeniem ewidencji gruntów komunalnych,
- Polityką rolną gminy,
- ochroną środowiska,
- Koordynowaniem działań z zakresu wydawania i uzgadniania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na Środowisko,
- Przygotowywaniem wniosków dotyczących pozyskania środków finansowych z funduszy pomocowych i pozostałych funduszy.

Stanowisko do spraw obsługi prawnej Urzędu – radca prawna zajmowała się głównie:

- Zapewnieniem zgodności działania Urzędu z przepisami prawa,
- Obsługą prawną Urzędu,
- Nadzorem nad prawidłowością opracowywania i stanowienia prawa miejscowego.

Urząd Stanu Cywilnego i sprawy obywatelskie – na tym stanowisku realizowane były zadania:

- Rejestracja urodzin, małżeństw oraz zgonów i innych zdarzeń mających wpływ na stan cywilny osób (sporządzono 49 aktów),
- Migracja aktów stanu cywilnego i prowadzenie ksiąg stanu cywilnego (857 aktów),
- Sporządzanie i wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń (łącznie 367 odpisów i zaświadczeń),
- Wykonywanie zadań wynikających z Konkordatu,
- Realizacja zadań wynikających z ustawy o ewidencji ludności (605 czynności meldunkowych),
- Ewidencja stowarzyszeń, których teren działania nie przekracza granic gminy,
- Realizacja zadań wynikających z ustawy o zbiórkach publicznych oraz prawa o zgromadzeniach,
- Całokształt spraw związanych z wydawaniem Karty dużej rodziny (50 kart),
- Całokształt spraw związanych z wydawaniem dowodów osobistych (610 wydanych dowodów).

Stanowisko do spraw działalności gospodarczej, oświaty, kultury i rozwoju gminy – na tym stanowisku realizowane były głównie zadania związane z:

- Obsługą Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- Przygotowywaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- Z funkcjonowaniem oświaty szczebla gminnego,
- Z kształceniem młodocianych pracowników,
- Przyjmowaniem wniosków i przygotowywaniem decyzji w zakresie udzielania pomocy materialnej uczniom.

Stanowisko do spraw wojskowych, obronnych, obrony cywilnej, informacji niejawnych i zarządzania kryzysowego – na tym stanowisku realizowane były zadania ciężące na gminie z zakresu:

- Spraw wojskowych, obronnych i zarządzania kryzysowego,
- Obrony cywilnej i informacji niejawnych.

W ramach wykonywanych zadań własnych oraz zleconych gmina zawarła 138 umów oraz 2 umowy o dzieło.

1.3. Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Granowie jest jednostką organizacyjną gminy zatrudniającą 7 pracowników :

- Kierownik,
- Główny Księgowy,
- 2 pracowników socjalnych,
- asystent rodziny,
- insp. ds. świadczenia wychowawczego,
- ref. ds. świadczeń rodzinnych.

Ośrodek dysponuje prawie 1/3 budżetu Gminy Granowo. W roku 2018 plan finansowy jednostki wynosił 8 022 902,46, z czego wykonano 96,60%, na kwotę 7 750 270,37zł.

W ramach posiadanych środków finansowych Ośrodek realizował szereg zadań własnych i zleconych.

Domy pomocy społecznej - Dla osób wymagających całodobowej opieki i jej pozbawionych opłacano pobyt w domach pomocy społecznej dwóm osobom. Ogółem wydatkowano na ten cel kwotę 59 564,57 zł.

Zasilki i pomoc w naturze -Spełniającym kryteria dochodowe według ustawy o pomocy

społecznej, a także przesłanki do udzielenia pomocy udzielono wsparcia w formie wypłaty zasiłków. Na wypłatę zasiłków wydatkowano kwotę 95 614,11 zł z tego na:

- zasiłki celowe pieniężne i w naturze- 60 świadczeń dla 55 rodzin,
- zasiłki celowe specjalne pieniężne i w naturze -95 świadczeń dla 43 rodzin,
- zasiłki okresowe pieniężne i w naturze – 39 świadczeń dla 14 rodzin.

Dodatki mieszkaniowe -Od roku 2015 Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu wypłaty dodatków mieszkaniowych. W 2018r. wypłacono 73 dodatki mieszkaniowe dla 8 gospodarstw domowych na kwotę 19 735,09zł.

Zasiłki stałe – Osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym, lub umiarkowanym, które nie posiadają praw do świadczeń rentowych, lub emerytalnych wypłacono 200 świadczeń w formie zasiłku stałego (18 osób) na kwotę 116 225,70 zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Na realizację w/w zadań wydatkowano kwotę 58 365,79 zł.

Pomoc w zakresie dożywiania -Dożywianie dzieci w szkołach oraz wypłata zasiłków celowych z przeznaczeniem na dożywianie członków rodziny to kolejne zadanie pomocy społecznej. Na działalność w tym rozdziale wykorzystano kwotę 76 460,40zł były to środki z rezerwy budżetowej w ramach Programu pomoc państwa w zakresie dożywiania, oraz środki własne gminy:

- na obiady i dowozy posiłków dla 72 dzieci 47 960,40 zł
- na zasiłki celowe w ramach dożywiania dla 80 osób 28 500,00 zł

Pozostała działalność - Od kilku lat OPS realizuje projekty unijne w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i gminami powiatu grodziskiego.

Na realizację projektu” Plan na lepsze jutro” współfinansowanego ze środków

Unii Europejskiej w ramach EFS wykorzystano kwotę 31 022,48 zł

Wydatki dotyczyły realizacji projektu w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, Oś Priorytetowa 7:Wylączenie społeczne; Działanie 7.2.1. Usługi społeczne-projekty pozakonkursowe realizowane przez jst i ich jednostki organizacyjne.

Świadczenia wychowawcze - Od 1 kwietnia 2016r. Wypłaca się tzw. świadczenia „500+”. Jest to forma wsparcia dla rodzin w wychowywaniu dzieci. Na wypłatę 8160 świadczeń wychowawczych w 2018r. wydatkowano kwotę 4 063 221,60zł.

Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

z ubezpieczenia społecznego. Ogółem wydatkowana kwota w tym dziale to 2 345 267,36 zł
w tym :

- świadczenia rodzinne ogółem -	2 003 516,40 zł
w tym :	
➤ zasiłki rodzinne – 4992 świadczenia	553 764,66 zł
➤ dodatki do zasiłków rodzinnych – 2042 świadczeń	294 750,74 zł
➤ zasiłki pielęgnacyjne – 1 793 świadczeń	283 661,00 zł
➤ świadczenia pielęgnacyjne - 440 świadczeń	646 723,00 zł
➤ specjalny zasiłek opiekuńczy – 96 świadczeń	51 087,00 zł
➤ zasiłek dla opiekuna – 17 świadczeń	8 840,00 zł
➤ na wypłatę zapomogi z tyt. urodzenia dziecka – 55 świadczeń	55 000,00 zł
➤ świadczenia rodzicielskie – 120 świadczeń	109 690,00 zł
- na wypłatę 346 świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	146 010,00 zł
- na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – 311 świadczeń	116 324,45 zł
- na wypłatę świadczeń Za Życiem - 3 świadczenia	12 000,00 zł

Wspieranie rodziny

W celu zapobiegania pozbawianiu praw rodzicielskich i umieszczaniu dzieci w domach dziecka stworzona została instytucja asystenta rodziny. Jego zadaniem jest udzielanie szeroko rozumianego wsparcia rodzinom niewydolnym wychowawczo.

Na realizację tego zadania wydano w roku ubiegłym 66 517,71 zł
z czego kwota z budżetu gminy to 46 058,71 zł

W tym rozdziale ujęte zostały również wydatki na realizację programu „Dobry Start” mającego na celu wsparcie rodzin w zakupieniu tzw. wyprawki szkolnej dla dzieci w związku z rozpoczęciem kolejnego roku szkolnego. W ramach programu wypłacono jednorazowo na każde dziecko między 7 a 18 rokiem życia po 300 zł. Pomoc otrzymało 476 rodzin z terenu gminy (703 dzieci). Środki na realizację programu „Dobry Start” w kwocie 217 930,00 w całości pochodziły z dotacji z budżetu państwa.

Rodziny zastępcze

Wydatkowana kwota na realizację zadań tego działu to 22 939,38zł

Oplaty dotyczą zwrotu wypłaconych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania 6 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych pochodzących z terenu Gminy Granowo.

1.4. Zakład Gospodarki Komunalnej

Zakład Gospodarki Komunalnej w Granowie działa w oparciu o trzy działy: wodociągi, kanalizacja, zielen. Ogólne zatrudnienie wynosi 12 osób.

Wiodącym działem są wodociągi, gdzie zatrudnione są trzy osoby. Dwie osoby zajmują się bezpośrednio produkcją wody, utrzymaniem urządzeń uzdatniających wodę oraz urządzeń do podawania wody do sieci. Ponadto utrzymanie sieci wodociągowej wiąże się także z usuwaniem bieżących przecieków i płukaniem sieci. Jedna osoba natomiast zajmuje się inkasem oraz rozliczaniem całości sprzedanej wody wraz z windykacją zaległości. Poza tym jej obowiązkiem jest również prowadzenie całości dokumentacji związanej z przyłączami wodno-kanalizacyjnymi oraz ze sprawozdawczością Zakładu.

Na dzień dzisiejszy Zakład obejmuje 38 906 m b. sieci rozdzielczej, 17 371 m b. magistrali przesyłowej. Od sieci rozdzielczej odchodzi 1 121 przyłączy o łącznej długości 25 615 mb. Z sieci korzysta 5 064 osób.

Na terenie gminy działają trzy stacje uzdatniania wody pitnej tj.:

- Kubaczyn – stacja obsługuje: Kubaczyn, Granowo, Kotowo, Drużyn, Niemierzyce, Strzępiń, Separowo,
- Januszewice – stacja obsługuje: Januszewice, Zemsko, Bielawy
- Kąkolewo – stacja obsługuje: Kąkolewo, Granówko.

Wieś Dalekie zaopatrywana jest z wodociągu należącego do Kamieńca i tam też mieszkańcy są rozliczani.

Na terenie działania Zakładu od trzech lat przeprowadzana jest wymiana wodomierzy ze zwykłych na wodomierze elektroniczne ze zdalnym odczytem. W 2018r. założono 826 szt. wodomierzy z odczytem elektronicznym. Na obecną chwilę do założenia pozostało jeszcze ok 250 szt., ale to nastąpi najwcześniej w 2020 roku.

Drugim działem jest oczyszczalnia wraz z całą siecią kanalizacyjną. Utrzymanie oczyszczalni polega na ciągłym monitorowaniu i bieżącym utrzymaniu pracujących urządzeń, które pracują w bardzo trudnym środowisku. Środowisko to powoduje szybkie zużywanie się urządzeń oraz bardzo utrudnia pracę urządzeniom elektronicznym. Sieć kanalizacyjna składa się z przepompowni sieciowych oraz rurociągów grawitacyjnych i tłocznych. Urządzenia z przepompowni pracują także w ruchu ciągłym, co powoduje ich szybkie zużywanie się. Wiąże się to z częstymi awariami. Kolejnym utrudnieniem jest również nieodpowiednie korzystanie przez mieszkańców z sieci kanalizacyjnych. Wynika to z wrzucania do kanalizacji sanitarnej części stałych w nadmiernych ilościach tłuszczu. Powoduje

to powstawanie zatorów na sieci, które wymagają częstych interwencji obsługi w ich usuwaniu. Do obsługi oczyszczalni oraz sieci kanalizacji sanitarnej zatrudnionych jest czterech pracowników w trybie dwuzmianowym. W/w pracownicy obsługują 10 279 mb. rurociągu tłocznego, 20 235 m b. grawitacyjnej sieci kanalizacyjnej oraz 881 mb. przykanalików. Do sieci kanalizacyjnej są podłączone miejscowości: Granowo, Granówko, Kubaczyn, Niemierzyce, Separowo i częściowo Bielawy. Łącznie obsługiwanych jest 3 940 mieszkańców, co stanowi 77,8% osób korzystających z kanalizacji sanitarnej. W roku 2018 oczyszczono 136 652m³ ścieków, w tym dowożonych 18 746m³.

Trzeci dział Zakładu obejmuje całoroczne utrzymanie czystości na terenie gminy poprzez opróżnianie koszy ulicznych, zbieranie śmieci porzucanych na terenach publicznych, zmiatanie parkingów, przystanków oraz małe naprawy chodników. Osobną czynnością jest dbanie o drzewostan przy drogach i parkach. Corocznie drzewa są przycinane oraz sadzone są nowe. Wymagają one sezonowego podlewania, jesienią sprzątane są liście. Pod opieką Zakładu znajdują się też gminne tereny zielone, które wymagają w sezonie regularnego koszenia. Należą do nich: parki, ścieżki rowerowe, boiska sportowe, trawniki itp. Całość wymienionych prac wykonują dwie osoby zatrudnione na pełen etat oraz cztery osoby podejmujące prace sezonowo- od kwietnia do listopada. Do dyspozycji pracowników jest ciągnik JOHN DEERE oraz ciągnik c-330 wraz z przyczepami i urządzeniami (kosiarka ciągnikowa, rozdrabniarka do gałęzi, pługi do odśnieżania), kosiarki samojezdne (4 szt.) oraz kosy ręczne STILL (5 szt.).

Czwartym działem funkcjonującym w obrębie Zakładu jest administracja zajmująca się księgowością, sprawami kadrowo-płacowymi, kwestiami socjalnymi, zagadnieniami z zakresu BHP i ochrony przeciwpożarowej, obsługą archiwum zakładowego itp.. W dziale tym zatrudnionych jest trzech pracowników: kierownik, główna księgowa oraz referent ds. administracyjno-płacowych.

Oprócz tego Zakład wykonuje inne zlecone przez Urząd zadania o charakterze bieżącym.

1.5. Zespół Szkolno-Przedszkolny

Rok szkolny w oświacie to dwa lata budżetowe, stąd raport poniższy będzie odnosił się do liczb z roku szkolnego 2017/18 - stan na czerwiec 2018, oraz do roku szkolnego 2018/19 - stan na wrzesień 2018.

A) Niektóre dane statystyczne

1. W czerwcu 2018r. w Zespole Szkolno- Przedszkolnym funkcjonowało:

1/ Przedszkole: 8 oddziałów, 165 wychowanków

2/ Szkoła Podstawowa: 18 oddziałów, 321 uczniów

3/ Gimnazjum: 6 oddziałów, 119 uczniów

Ogółem w Zespole pracowało 59 nauczycieli oraz 20 pracowników administracji i obsługi .

2. We wrześniu 2018r. w Zespole Szkolno- Przedszkolnym funkcjonowało:

1/ Przedszkole: 8 oddziałów, 179 wychowanków

2/ Szkoła Podstawowa: 21 oddziałów, 375 uczniów

3/ Gimnazjum: 3 oddziały, 61 uczniów

3. Ogółem w Zespole pracowało 59 nauczycieli (w tej liczbie 30 nauczycieli dyplomowanych, 18 nauczycieli mianowanych, 9 nauczycieli kontraktowych i 2 nauczycieli stażystów) oraz 20 pracowników administracji i obsługi .

4. Budżet Zespołu wykonany za rok 2018 – 7 212 509,67 zł w tym 110 042,93 zł z funduszy unijnych na realizację projektu w przedszkolu.

5. Wyniki egzaminów zewnętrznych- klasy gimnazjalne:

Rok szkolny	Liczba uczniów		Uzyskane wyniki (punktowe)				
		w tym z opiniami	w skali staninowej	szkoły	powiatu	województwa/ <u>wieś</u>	okręgu / <u>wieś</u>
część humanistyczna							
2017/2018	48	8 – historia wos	Średni	55,96	55,60	58,05/ <u>56,7</u> <u>4</u>	57,29
	48	8 – j. polski	Niżej średni	63,02	62,19	65,87/ <u>65,0</u> <u>4</u>	65,51
część matematyczno – przyrodnicza							
2017/2018	48	8 – p.przyrodnicze	Średni	52,17	51,73	55,06/ <u>53,8</u> <u>2</u>	54,35
	48	8 – matematyka	Średni	49,35	46,90	50,48/ <u>49,1</u> <u>1</u>	49,68
język niemiecki/angielski							
2017/2018	20	j. niem. – p.p/p.r.	Wyżej średni/	51,55/24,05	49,18/31,13	50,02/36,20	51,61/37,22

	28	<i>j. ang. – p.p./p.r.</i>	<i>Niżej średni/</i>	60,75/41,82	58,03/40,38	66,47/50,43	66,47/51,29
--	----	----------------------------	----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Dla licznej grupy uczniów i wychowanków, wdrażane są różne programy pomocy psychologiczno- pedagogicznej, związane ze stwierdzonymi u nich różnymi dysfunkcjami, utrudniającymi im właściwe realizowanie wymogów szkolnych.

B) Baza materialna Zespołu

Najcenniejszym uzyskiem w tym zakresie, stało się oddanie we wrześniu 2018r. rozbudowanego i wyremontowanego budynku w Drużyniu, który służy dzieciom w wieku przedszkolnym. Dzieci weszły do dwóch nowych izb zajęć, odpowiednio wyposażonych : nowe meble, urządzenia multimedialne, aneks kuchenny, plac zabaw itp.

Poza tym:

- odnowiono (malowanie) 5 izb lekcyjnych w tzw. „starej szkole”,
- wykonano remont posadzki w kuchni szkolnej,
- systematycznie wymieniany jest sprzęt komputerowy – wymogi RODO prowadzą do zmiany systemów operacyjnych na nowsze,
- odnawiane są zbiory naszej biblioteki (m.in. z pieniędzy uzyskiwanych ze zbiórki makulatury).

C) Praca szkoły w obszarze opieki i wychowania i na rzecz środowiska

Podobnie jak w latach ubiegłych, w Zespole prowadzonych było szereg zajęć dla uczniów i wychowanków rozwijających ich talenty i uzdolnienia.

Efektom tego są organizowane przez Zespół (również w roku 2018) uroczystości dla środowiska

- Wieczornica w ramach obchodów Granowskich Marcinków, w tym roku szczególna bo związana ze 100-leciem naszej niepodległości oraz początkiem obchodów 100-lecia Powstania Wielkopolskiego
- Widowiska jasełkowe
- Dzień Dziadka i Babci
- Dzień Rodzin /Festyn Rodzinny/

- Noc nad stawem - „Noc Kupały”, która stała się podsumowaniem całorocznej pracy uczniów i nauczycieli w ramach wspomnianych wyżej zajęć dodatkowych. Widowisko to stało się oczekiwanym przez mieszkańców gminy wydarzeniem, co nas bardzo cieszy. Należy również podkreślić zaangażowanie uczniów, nauczycieli w działalność charytatywną, poczynając od WOŚP, poprzez zbiórkę pieniędzy na rzecz osób potrzebujących (dzieci), zbiórki nakrętek (akcja ta pozwala osobom potrzebującym pozyskiwać sponsorów). W rozwijaniu poczucia potrzeby niesienia pomocy drugiemu człowiekowi, służą również akcje skierowane do dzieci w innych krajach: zbiórka opatrunków, okularów, zabawek.

D) Inne działania szkoły

1. W tym roku szkolnym, działania na rzecz innych osób podjął Szkolny Klub Wolontariatu.
2. Również w roku 2018, szkoła zaangażowała się w organizację wypoczynku letniego dla uczniów. W ramach półkolonii na terenie szkoły w ciągu dwóch tygodni (przełom czerwca i lipca zorganizowano dla grupy 60 uczniów różne zajęcia (głównie wyjazdowe), które spotkały się z bardzo dobrym przyjęciem.
3. Kolejny raz uczniowie wypoczywali w Chalinie. Zorganizowane w lipcu 2018 roku - razem z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego, dwa 7 dniowe warsztaty przyrodniczo – sportowe w tamtejszym Ośrodku Edukacji Przyrodniczej, pozwoliły na aktywny wypoczynek grupie 80 uczniów .
4. Podczas dyżuru letniego dla dzieci przedszkolnych, zorganizowano serię krótkich wyjazdów. Celem było poznanie najbliższej okolicy i atrakcyjne spędzenie czasu wolnego.
5. Systematycznie we współpracy z rodzicami, organizowane są różnego typu wyjazdy, których celem jest poznawanie nowych miejsc, sensowne zagospodarowanie czasu wolnego, korzystanie z dóbr kultury (kino, teatr, muzea). Organizowane są wycieczki 2-3 dniowe w różne części naszego kraju, jak również poza jego granice.
6. W kwietniu, tym razem my gościliśmy uczniów i nauczycieli z Weinböhla w ramach wymiany między szkołami. Było to dziesiąte wspólne spotkanie.

Raport o stanie gminy za 2018r.

część II (uchwały podjęte przez Radę Gminy Granowo)

Lp.	Nr uchwały i data podjęcia	Tytuł uchwały podjętej przez Radę Gminy Granowo	Sposób realizacji uchwały
1.	XXXII/214/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie Wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Granowo	Uchwała dotyczy obecnej siedziby ZGK przy ul. Poznańskiej. Wykonano wycenę, podano do publicznej wiadomości zamiar sprzedaży
2.	XXXII/215/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie Wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Granowo	Uchwała dotyczyła sprzedaży działek budowlanych w Bielawach. W wyniku ogłoszonego przetargu sprzedano jedną działkę.
3.	XXXII/216/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie Wniesienia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze	Wniesiono skargę do Wielkopolskiego Sądu Administracyjnego na rozstrzygnięcie nadzorcze nadzoru Wojewody Wielkopolskiego stwierdzającego nieważność uchwały Nr XXX/199/2017 Rady Gminy Granowo z dnia 27.11.2017r. w sprawie stwierdzenia przekształcenia sześciolatniej Szkoły Podstawowej w Granowie w ośmioletnią Szkołę Podstawową. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wyrokiem sygn. akt IISA/Po 228/18 uchylił rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność uchwały w części dotyczącej §1, §2 i §3
4.	XXXII/217/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych i niepublicznych szkół, przedszkoli prowadzonych przez inny niż jednostka samorządu terytorialnego organ oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobierania i wykorzystania udzielonej dotacji.	Uchwała w realizacji bieżącej. Na jej podstawie jest udzielana dotacja dla Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Bielawach prowadzonych przez Stowarzyszenie „Wspólnie z Pasją”.

5.	XXXII/218/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie zaciągnięcia pożyczki z Wojewódz. Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację przedsięwzięcia pn.: Uporządkowanie gospodarki ściekowej w m. Bielawy, gmina Granowo poprzez budowę kanalizacji sanitarnej	W związku z nieotrzymaniem pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu uchwała nie została wykonana i uchylona uchwałą Rady Gminy Granowo nr XXXVIII/264/2018 z dnia 23 lipca 2018 r.
6.	XXXII/219/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie zaciągnięcia pożyczki Jessica2 z Banku Gospodarstwa Krajowego na realizację przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji na obszarach problemowych pn.:” Rewitalizacja terenu parku i budynku pałacu w Granowie”	Uchwała została zmieniona uchwałą nr XXXVIII/253/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 25 czerwca 2018 r. W § 1 uchwały kwotę planowanej do zaciągnięcia pożyczki zmieniono z kwoty 510 000,00 zł na 740 540,00 zł.
7.	XXXII/220/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie zaciągnięcia pożyczki Jessica2 z Banku Gospodarstwa Krajowego na realizację przedsięwzięcia z zakresu efektywności energetycznej pn.: „Termomodernizacja budynku pałacu w Granowie”	Uchwała została wykonana. W dniu 10 lipca 2018 roku podpisano umowę inwestycyjną nr II/18/01267 w sprawie udzielenia pożyczki na realizację projektu pod nazwą „Termomodernizacja budynku pałacu w Granowie „ w ramach Instrumentów Finansowych wdrażanych w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Pożyczkę udzielono w wysokości 510 000,00 zł.
8.	XXXII/221/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie zaciągnięcia kredytu inwestycyjnego długoterminowego	Uchwała została uchylona uchwałą Nr XXXVIII/263/2018 z dnia 23.07.2018r. W związku z planowanym zamiarem emisji obligacji komunalnych.
9.	XXXII/222/2018 z 29.01.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
10.	XXXII/223/2018 z 29.01.2018r.	W spr. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Granowo	W uchwale zwiększono dochody i wydatki w 2018 r. o kwotę 344 400,00 zł celem dostosowania do uchwały budżetowej na rok 2018. Dokonano korekty nakładów i limitów przedsięwzięcia „Montowanie instalacji

			fotowoltaicznych do wspomagania produkcji energii elektrycznej na dachach budynków użyteczności publicznej o zmniejszając kwotę 1 388 900,00 zł.
11.	XXXIII/224/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie wyrażenia zgody na nabycie od Skarbu Państwa na podstawie umowy darowizny prawa własności nieruchomości położonej w obrębie Granowo.	Uchwała dot. działki Nr 422/8 o pow.0,7774 stanowiącej drogę - prawo użytkowania wieczystego zostało przekształcone w prawo własności. Aktem notarialnym z dnia 31.08.2018r. nabyto przedmiotową działkę zlokalizowaną w obrębie dworca kolejowego w Granowie.
12.	XXXIII/225/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie określenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Granowo	Program był realizowany przez cały 2018r. W ramach programu Gmina Granowo podpisała następujące umowy: z Fundacją „Radość Psiaka” umowa nr 18/18 z dnia 7 marca 2018 r. na przyjmowanie do schroniska bezdomnych psów i kotów, umowa nr 16/18 z dnia 7 marca 2018 r. ze Spółdzielczym Gospodarstwem Rolnym z siedzibą w Komornikach, na zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich oraz umowa nr 17/18 z dnia 7 marca 2018 r. z lekarzem weterynarii na usypianiu ślepych miotów bezdomnych zwierząt i zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych z terenu gminy Granowo.
13.	XXXIII/226/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie podziału Gminy Granowo na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu.	Podjęcie uchwały podyktowane było zmianą przepisów prawnych. Gmina została podzielona na 15 jednomandatowych okręgów. Uchwała miała zastosowanie w czasie wyborów do organów samorządowych, które odbyły się w 21.10.2018r.
14.	XXXII/227/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	Zgodnie z podjętą uchwałą Gmina zapewnia bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w przedszkolu publicznym w wymiarze pięciu godzin dziennie. Za każdą godzinę zajęć przekraczającą wyżej ustalony czas, opłata wynosi 1zł. W 2018r. wpływ należności z tego tytułu do budżetu to kwota

			16 233zł.
15.	XXXII/228/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Wielkopolskiemu	Uchwała w trakcie realizacji. Na jej podstawie w dniu 16.04.2018 r. podpisano umowę nr DT/III/105/2018 o udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej. W 2018r. udzielono dotacji celowej w wysokości 81 642zł. W 2019r. zaplanowano dotację celową w wysokości 153 197zł. W 2020r. zaplanowano dotację w wysokości 157 166zł. z przeznaczeniem na intensyfikację połączeń komunikacyjnych w transporcie kolejowym.
16.	XXXII/229/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Grodziskiemu	Uchwała określała wysokości pomocy finansowej na zadanie „Przebudowa drogi powiatowej nr 2497P Buk – Woźniki-Kotowo – etap I oraz przebudowa drogi powiatowej nr 35912P Kotowo-Karczewo przez miejscowość Kotowo do drogi krajowej nr 32 – etap I”. Wartość udzielonej pomocy 800 000,00 zł. Uchwała została zmieniona uchwałą nr XXXVI/244/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 28 maja 2018 r. – zmniejszył się zakres robót i wartość udzielonej pomocy.
17.	XXXII/230/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Sęszew	Uchwała dot. współfinansowania w wysokości 5 000 zł. dokumentacji na budowę ścieżki rowerowej na odcinku Kąkolewo-Strykowo. Realizacja postanowień uchwały została przeniesiona na rok 2019r.
18.	XXXIII/231/2018 Z 26.03.2018r.	W sprawie przyjęcia do wykonania przez Gminę Granowo zadań z zakresu właściwości Powiatu Grodziskiego	Na podstawie niniejszej uchwały Gmina Granowo 09.04.2018 r. zawarła porozumienie z Powiatem Grodziskim, w ramach którego w 2018r. na Gminie ciążył obowiązek utrzymywania czystości i porządku w pasie dróg powiatowych, zbieranie śmieci z rowów przydrożnych przy drogach powiatowych, oraz usuwanie padłej zwierzyny. Uchwała została zrealizowana.
19.	XXXIII/232/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie przyjęcia do wykonania przez Gminę Granowo zadań z zakresu właściwości Powiatu	Na podstawie uchwały Gmina Granowo zawarła 09.04.2018r. porozumienie w sprawie powierzenia prowadzenia zadania publicznego Gminie Granowo tj.

		Grodziskiego	„Przebudowa drogi powiatowej nr 3587P w miejscowości Granowo (ul. Kościańska) – odcinek miejski:. Na realizację zadania powiat przeznaczył 500 000,00 zł. W dniu 9 kwietnia 2018 r. podpisano aneks do porozumienia zwiększający przekazaną kwotę przez powiat do wysokości 907 500,00 zł.
20.	XXXIII/233/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
21.	XXXIII/234/2018 z 26.03.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	W uchwale zwiększono dochody w 2018r. o kwotę 478 017,00 zł, wydatki o kwotę 1 978 017,00 zł, przychody zwiększono o kwotę 1 500 000,00 stanowiącą wolne środki. Wprowadzono przedsięwzięcie pn.: „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej Kolei Metropolitalnej” ustalając limity wydatków na lata 2018-2020.
22.	XXXIV/235/2018 z 24.04.2018r.	W sprawie podziału Gminy Granowo na obwody głosowania i ustalenia ich numerów, granic i siedzib obwodowych komisji wyborczych	Zgodnie z uchwałą, teren Gminy Granowo został podzielony na cztery obwody głosowania
23.	XXXV/236/2018 z 30.04.2018r	W sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagoga szkolnego, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego	Ze względu na uchybienia proceduralne uchwała została uchylona - uchwałą Nr XXXVI/243/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 28.05.2018r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagoga szkolnego, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego
24.	XXXV/237/2018 z 30.04.2018r	W sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczej Straży Pożarnej za uczestnictwo w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez	Ekwiwalent odpowiednio wynosi: - 16,86zł./godz. za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, (w 2018r. wypłacono z tego tytułu kwotę 4157,68zł), - 4,00zł/godz. za uczestnictwo w szkoleniu (w 2018r. wypłacono z tego tytułu kwotę 120zł).

		Państwową Straż Pożarną	
25.	XXXV/238/2018 z 30.04.2018r.	W sprawie zwolnienia samorządowego zakładu budżetowego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Granowie z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu Gminy Granowo	Nadwyżkę budżetową w kwocie 168 394,53zł. przeznaczono na budowę budynku zaplecza gospodarczego ZGK. Łączny koszt wykonanych prac w 2018r. to kwota 350 333,31zł (postawiono budynek w stanie surowym).
26.	XXXV/239/2018 z 30.04.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
27.	XXXV/240/2018 z 30.04.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	Zwiększono dochody i wydatki w roku 2018 o kwotę 333 063,08 zł. Dokonano korekty limitów zobowiązań przedsięwzięcia „Plan na lepsze jutro”- zmniejszenie limitu o 3 136,40 zł. oraz „Uporządkowanie gospodarki osadowej na terenie oczyszczalni ścieków w Granowie wraz z budową kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w miejscowości Granowo” – zmniejszenie o 280 000,00 zł i rezygnacja zadania w roku 2018.
28.	XXXVI/241/2018 z 28.05.2018r.	W sprawie zatwierdzenia sprawozdań za rok 2017	Niniejszą uchwałą Rada Gminy Granowo zatwierdziła sprawozdania finansowe oraz sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy za 2017r.
29.	XXXVI/242/2018 z 28.05.2018r.	W sprawie udzielenia Wójtowi Gminy absolutorium z tytułu wykonania budżetu Gminy Granowo za 2017 rok	Rada Gminy Granowo udzieliła Wójtowi Gminy Granowo absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2017.
30.	XXXVI/243/2018 z 28.05.2018r.	W sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagoga szkolnego, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego	Obowiązkowy wymiar godzin zajęć wynosi: - pedagog szkolny – 22 godziny, - psycholog – 22 godziny, - logopeda - 22 godziny, - doradca zawodowy – 22 godziny.
31.	XXXVI/244/2018 z 28.05.2018r.	W sprawie zmiany uchwały Nr XXXIII/229/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 26.03.2018r. w sprawie udzielenia pomocy	Zmiana uchwały dotyczyła zawężenia udzielonej pomocy do realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej Nr 2497P Buk-Woźniki – Kotowo od km.11+710 do km 16+312 – Etap I” . Wartość udzielonej

		finansowej Powiatowi Grodzickiemu	<p>pomocy zmniejszyła się do kwoty 437 000zł. Na podstawie uchwały 15.06.2018 r. podpisano umowę w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Grodzickiemu określając warunki udzielenia pomocy. Uchwała została zrealizowana.</p>
32.	XXXVI/245/2018 z 28.05.2018r.	W sprawie przejęcia do wykonania przez Gminę Granowo zadań z zakresu właściwości Powiatu Grodzickiego	<p>Niniejszą uchwałą Rada Gminy Granowo przejęła realizację zadania publicznego z zakresu właściwości Powiatu Grodzickiego w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 3587P w miejscowości Granówko. W dniu 14.06.2018 r. podpisano porozumienie z Powiatem Grodzickim w sprawie powierzenia prowadzenia zadania publicznego Gminie Granowo. Powiat przeznaczył na ten cel 250 000,00 zł. Uchwała została zrealizowana.</p>
33.	XXXVI/246/2018 z 28.05.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	<p>Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018</p>
34.	XXXVI/247/2018 z 28.05.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	<p>Uchwałą zwiększono dochody i wydatki w roku 2018 o kwotę 634 577,21 zł. W związku z nieotrzymaniem dofinansowania na zadania inwestycyjne z przedsięwzięć wieloletnich wykreślono następujące zadania „Adaptacja i przebudowa budynku pałacu w Zespole Dworsko – Folwarcznym w Granowie z przeznaczeniem na Gminny Ośrodek Kultury wraz z zagospodarowaniem zabytkowego parku” oraz „Montowanie instalacji fotowoltaicznych (PV) do wspomagania produkcji energii elektrycznej na dachach budynków użyteczności publicznej”.</p>
35.	XXXVII/248/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie powołania doraźnej Komisji Statutowej	<p>Powołana uchwałą komisja przygotowała roboczą wersję nowego Statutu Gminy Granowo który został przyjęty uchwałą Nr XXXIX/267/2018 Rady Gminy Granowo w dniu 24.09.2018r.</p>
36.	XXXVII/249/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy	<p>Zmiana przepisów prawnych wymusiła ponowne uregulowanie kwestii czystości i porządku, poprzez uchwalenie nowego regulaminu.</p>

		Granowo	
37.	XXXVII/250/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie ustalenia wynagrodzenia wójta	Uchwała miała zastosowanie od dnia 01.07.2018r. i była związana ze zmianą Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15.05.2018r. w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych – wprowadzającego obniżkę wynagrodzenia dla wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.
38.	XXXVII/251/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
39.	XXXVII/252/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	Uchwałą zwiększono dochody i wydatki w roku 2018 o kwotę 174 198,00 zł. Wprowadzono do realizacji nowe przedsięwzięcie wieloletnie na lata 2018-2019 pn.: „Rewitalizacja terenu parku i budynku pałacu w Granowie”.
40.	XXXVII/253/2018 z 25.06.2018r.	W spr. zmiany Uchwały nr XXXII/219/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 29.01.2018r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki Jessica2 z Banku Gospodarstwa Krajowego na realizację przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji na obszarach problemowych pn.: „Rewitalizacja terenu parku i budynku pałacu w Granowie	Uchwała dot. zmiany kwoty 510 000zł. na kwotę 740 540zł. Zmiana kwoty wiązała się z rozszerzeniem zakresu rewitalizacji pałacu i parku w Granowie o staw przyległy do parku. Uchwała została zrealizowana. W dniu 04.09.2018 r. podpisano umowę inwestycyjną nr IJ18/01617 w sprawie udzieleni pożyczki na realizację projektu pod nazwą „Rewitalizacja terenu parku i budynku pałacu w Granowie” w ramach Instrumentów Finansowych wdrażanych w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Pożyczkę udzielono w wysokości 740 540,00 zł.
41.	XXXVII/254/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie dopłaty dla indywidualnych mieszkańców gminy w zakresie usług odprowadzania ścieków	Po sugestii Wydziału Kontroli, Prawnego i Nadzoru Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, na sesji w dniu 23.07.2018r. uchylono niniejszą uchwałę jako niezgodną z prawem
42.	XXXVIII/255/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie zmian w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Granowie	Zmiana statutu związana była z wprowadzeniem rządowego programu „Dobry start”.
43.	XXXVII/256/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody	Projekt przed uchwaleniem uchwały, podlega zaopiniowaniu przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej

		i odprowadzania ścieków w Gminie Granowo	Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Cały czas trwają uzgodnienia w w/w instytucją.
44.	XXXVII/257/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Granowo	Uchwalone maksymalne liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży : -30 - do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, -30 – powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), -30 – powyżej 18% zawartości alkoholu. Uchwalone maksymalne liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży : -8 - do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, -8 – powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), -8 – powyżej 18% zawartości alkoholu.
45.	XXXVII/258/2018 z 25.06.2018r.	W sprawie ustalenia zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Granowo	Postanowienia uchwały mają zastosowanie w odniesieniu do punktów sprzedaży od dnia 11 sierpnia 2018r.
46.	XXXVIII/259/2018 z 23.07.2018r.	W sprawie emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Uchwała stanowiła podstawę prawną procedury uruchomienia obligacji komunalnych w trybie emisji niepublicznej w wysokości 4 000 000,00 zł. Uchwała określiła ogólne warunki emisji, wielkość emisji, podział na transze i serie oraz sposób emisji. Emisja obligacji miała na celu pozyskanie środków pieniężnych na wydatki majątkowe. Uchwała została wykonana, wyemitowano obligacje w zaplanowanej wysokości.
47.	XXXVIII/260/2018 z 23.07.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
48.	XXXVIII/261/2018 z 23.07.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	Uchwałą zwiększono dochody w roku 2018 o kwotę 541 090,00 zł, wydatki o kwotę 474 960,00 zł oraz przychody o kwotę 700 540,00 zł. Wprowadzono przychody z tytułu emisji obligacji komunalnych oraz dokonano korekty rozchodów zwiększając plan do kwoty 1 862 718,50 z tytułu wcześniejszej

			spłaty kredytów. Dokonano również aktualizacji limitów wydatków w przedsięwzięciach „Rewitalizacja terenu parku i budynku pałacu w Granowie” zwiększając limit o kwotę 340 000,00 zł oraz „Utwardzenie drogi – Dalekie” – zmniejszenie o 70 000,00 zł.
49.	XXXVIII/262/2018 z 23.07.2018r.	W spr. uchylenia uchwały Nr XXXVII/254/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 25.06.2018r. w spr. dopłaty dla indywidualnych mieszkańców gm. Granowo w zakresie usług odprowadzania ścieków	Podjęta na sesji w dniu 25.06.2018r. uchwała Rady Gminy Granowo została przez Radę uchylona, jako niezgodna z obowiązującym prawem.
50.	XXXVIII/263/2018 z 23.07.2018r.	W sprawie uchylenia uchwały nr XXXII/221/2018 z dnia 29.01.2018r. w sprawie zaciągnięcia kredytu inwestycyjnego długoterminowego.	Uchylenie uchwały było związane z odstąpieniem przez Bank Gospodarstwa Krajowego od warunku wniesienia wkładu własnego do projektu związanego z termomodernizacją budynku pałacu w Granowie w postaci kredytu długoterminowego w wysokości 90 000zł.
51.	XXXVIII/264/2018 z 23.07.2018r.	W sprawie uchylenia uchwały nr XXXII/218/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 29.01.2018r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację przedsięwzięcia pn.: „Uporządkowanie gosp. ściekowej w m. Bielawy, gmina Granowo poprzez budowę kanalizacji sanitarnej – etap 2.	Uchwałę podjęto ze względu na nieotrzymanie pożyczki z WFOŚiGW w Poznaniu na zadanie związane z uporządkowaniem gospodarki ściekowej w m. Bielawy poprzez budowę kanalizacji sanitarnej.
52.	XXXIX/265/2018 z 24.09.2018r.	W sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla części terenu gminy Granowo	Niniejszą uchwałą zmieniono Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Granowo dla działki o nr ewid.5/7 w Bielawach oraz dla działki o nr ewid.88/14 w Niemierzycach. Uchwała ma zastosowanie w sprawach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

53.	XXXIX/266/2018 z 24.09.2018r.	W sprawie określenia przypadków, w jakich organ prowadzący szkołę lub placówkę może określić przypadki, w jakich nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć można obniżyć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, oraz warunki i tryb tego obniżenia	Zgodnie z uchwałą tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć można obniżyć do 12 godzin tygodniowo nauczycielowi, któremu powierzono zadania w zakresie doradcy metodycznego.
54.	XXXIX/267/2018 z 24.09.2018r.	W spr. uchwalenia Statutu Gminy Granowo	Statut Gminy Granowo obowiązuje od 21.10.2018r.
55.	XXXIX/268/2018 z 24.09.2018r.	W sprawie określenia trybu i zasad postępowania o udzielenie dotacji celowej spółkom wodnym i sposobu jej rozliczenia	Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu Uchwałą nr 23/1259/2018 z dnia 24 października 2018 r. stwierdziło nieważność uchwały z powodu braku określenia wysokości dotacji.
56.	XXXIX/269/2018 z 24.09.2018r.	W sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Wlkp.	Zmianie uległ §2 uchwały Nr XXXIII/228/2018 Rady Gminy Granowo z dnia 26.03.2018r. w zakresie dotacji celowych na lata 2019 i 2020: W 2019r. zaplanowano dotację celową w wysokości 161 671zł. (pierwotnie była to kwota 153 197zł.), W 2020r. zaplanowano dotację w wysokości 165 356zł. (pierwotnie była to kwota 157 166zł.)z przeznaczeniem na intensyfikację połączeń komunikacyjnych w transporcie kolejowym. Na podstawie podjętej uchwały w dniu 22 listopada 2018 r. podpisano aneks nr 1 do umowy DT/III/105/2018. Uchwała jest w trakcie realizacji.
57.	XXXIX/270/2018 z 24.09.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
58.	XXXIX/271/2018 z 24.09.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	Uchwałą zwiększono dochody i wydatki w roku 2018 o kwotę 188 053,36 zł. Zwiększono limit wydatków na przedsięwzięcie „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania

			Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych – dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej” w 2019 roku do kwoty 161 671,00 zł, natomiast w 2020 do kwoty 165 356,00 zł. Zmniejszono limit wydatków na przedsięwzięcie budowy drogi w m. Dalekie o kwotę 3 000,00 zł.
59.	XL/272/2018 z 15.10.2018r.	W sprawie wysokości podatku od nieruchomości	Uchwalone stawki podatku obowiązują w 2019r.
60.	XL/273/2018 z 15.10.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
61.	XL/274/2018 z 15.10.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	Uchwałą zwiększono dochody i wydatki w roku 2018 o kwotę 581 579,37 zł.
62.	I/1/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy	W wyniku tajnego głosowania przewodniczącym Rady Gminy Granowo na kadencję 2018- 2023 został radny Stefan Bielawski
63.	I/2/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie wyboru zastępcy Przewodniczącego Rady Gminy	W wyniku tajnego głosowania zastępcą przewodniczącego Rady Gminy Granowo na kadencję 2018-2023 został radny Jacek Gontarski
64.	I/3/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej	W wyniku podjęcia uchwały członkami Komisji Rewizyjnej na kadencję 2018-2023 zostali : - Radna Krystyna Kasperek – przewodnicz. - Radny Wojciech Kalemba – członek - Radny Tomasz Pocztowy – członek - Radna Irena Ratajczak – członek
65.	I/4/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	W wyniku podjęcia uchwały członkami Komisji Skarg, Wniosków i Petycji na kadencję 2018-2023 zostali: - Radny Andrzej Kaczmarek – przewodn. - Radny Marek Sobczyk – członek - Radny Ryszard Dybionka – członek - Radny Krzysztof Gawroński – członek - Radna Wanda Śron – członek
66.	I/5/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie powołania stałych Komisji Rady Gminy	W wyniku podjętej uchwały na kadencję 2018-2023 powołano następujące stałe komisje Rady Gminy: - Komisja Rady Gminy Granowo do spraw

			<p>Budżetu i Rozwoju Gospodarczego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komisja Rady Gminy Granowo do spraw Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego - Komisja Rady Gminy Granowo do spraw Kultury, Oświaty i spraw Społecznych. <p>W uchwale określono także zakres działania dla stałych komisji w brzmieniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie i opiniowanie projektów uchwał Rady Gminy, - występowanie z inicjatywą uchwałodawczą - sprawowanie kontroli nad wykonaniem uchwał Rady, - Opiniowanie i rozpatrywanie spraw przekazanych komisji przez Przewodniczącego Rady Gminy lub inne komisje.
67.	I/6/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta	<p>Uchwałą ustalono wynagrodzenie Wójta Gminy w nowej kadencji 2018-2023, uchwała jest realizowana na bieżąco. w wysokości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wynagrodzenie zasadnicze – 4700 zł. - dodatek funkcyjny – 1900zł. - dodatek specjalny 40% wynagrodzenie zasadnicze. i dod. funkcyjny – 2640 zł. - dodatek za staż pracy 20% wynagrodzenia zasadniczego – 940zł. Wójt
68.	I/7/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie określenia trybu i zasad postępowania o udzielenie dotacji celowej spółkom wodnym i sposobu jej rozliczania	<p>Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu Uchwałą nr 28/1477/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r. stwierdziło nieważność uchwały z powodu nieprecyzyjnego określenia wysokości dotacji.</p>
69.	I/8/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	<p>Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018</p>
70.	I/9/2018 z 21.11.2018r.	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	<p>Uchwałą zwiększono dochody i wydatki w roku 2018 o kwotę 195 579,93 zł. Z powodu braku możliwości ubiegania się o dofinansowanie zadań związanych z termomodernizacją z wykazu przedsięwzięć usunięto zadania znajdujące się w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Granowo. Wprowadzono umowy wieloletnie związane z bieżącym funkcjonowaniem gminy. Zmniejszono limit</p>

			wydatków przedsięwzięcia „Budowa drogi w m. Dalekie” o kwotę 7 400,00 zł.
71.	II/10/2018 z 17.12.2018r.	W sprawie programu współpracy Gminy Granowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019	Program jest realizowany w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.
72.	II/11/2018 z 17.12.2018r.	W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019	Program jest realizowany w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.
73.	II/12/2018 z 17.12.2018r	W sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2019-2022	Program zawiera założenia związane z diagnozowaniem i podejmowaniem działań profilaktycznych, związanych ze zwalczaniem zjawiska narkomanii w latach 2019-2022
74.	II/13/2018 z 17.12.2018r	W sprawie przyjęcia „Programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego w gminie Granowo na lata 2019-2021”	Program zakłada sfinansowanie przez Gminę zakupu szczepionek przeciwko zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego o typie (HPV 6,11,16,18,31,33,45,52 i 58) dla dziewczynek w wieku lat 13. W poszczególnych latach zaplanowano zaszczepienie: 2019 – 25 dziewczynek, 2020 – 35 dziewczynek, 2021 – 33 dziewczynki. Łączny szacowany koszt programu to kwota ok.63 450zł.
75.	II/14/2018 z 17.12.2018r	W sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2018	Wykonanie uchwały uwzględnia sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu za rok 2018
76.	II/15/2018 z 17.12.2018r	W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	Uchwałą zmniejszono dochody i wydatki w roku 2018 o kwotę 254 975,00 zł. Zaktualizowano limity wydatków na przedsięwzięcia „Rewitalizacja terenu parku i budynku pałacu w Granowie” oraz „Przedszkole Małych odkrywców w Drużyniu”.
77.	III/16/2018 z 31.12.2018r	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid.5/7 w obrębie	Uchwalenie miejscowego planu umożliwia prywatnemu właścicielowi przedmiotowej działki, podjęcie dalszych działań w przedmiocie wydobywania żwiru.

		Bielawy, gmina Granowo	
78.	III/17/2018 z 31.12.2018r	W sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej	Plan pracy Komisji Rewizyjnej na 2019r. został rozpisany na 4 kwartały i jest realizowany w roku 2019
79.	III/18/2018 z 31.12.2018r	W sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy Granowo	Wieloletnia prognoza finansowa została sporządzona na lata 2019-2038, obejmuje ona rok budżetowy 2019 oraz okres na który, planuje się zaciągnąć zobowiązania. Określa również wykaz przedsięwzięć wieloletnich, obejmujący limity wydatków w poszczególnych latach oraz limity zobowiązań z nimi związane.
80.	III/19/2018 z 31.12.2018r	W sprawie uchwały budżetowej na rok 2019	Uchwała określa wielkość dochodów, wydatków, przychodów oraz rozchodów na rok 2019. Założenia przyjęte w uchwale będą realizowane w 2019r.
81.	III/20/2018 z 31.12.2018r	W sprawie przejęcia zadania z zakresu działania Powiatu Grodzkiego w 2019r.	Uchwała dotyczy przejęcia w 2019r. przez Bibliotekę Publiczną Gminy Granowo funkcji biblioteki powiatowej. Uchwała będzie realizowana w roku 2019, po podpisaniu stosownego porozumienia z Powiatem Grodzkim.

Raport o stanie gminy za 2018r.

część III (programy, strategie, polityki)

3.1. Strategia Rozwoju Gminy Granowo na lata 2014-2024

Strategia rozwoju Gminy Granowo została przyjęta uchwałą Nr XI/68/2015 Rady Gminy Granowo na sesji w dniu 26.10.2015r. Rok później na sesji w dniu 10.10.2016r. przyjęto zmianę strategii polegającą na uzupełnieniu jej treści o zapisy dotyczące rewitalizacji obszarów zdegradowanych, co zapewniło jej zgodność z innym dokumentem strategicznym jakim jest Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Granowo opisany w dalszej treści Raportu.

Wypracowana w przyjętej Strategii misja określa priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Wizja zakłada systematyczny rozwój gminy poprzez wspieranie rozwoju gospodarczego, doprowadzenie do pełnej dostępności infrastruktury technicznej i społecznej oraz zapewnienie mieszkańcom wysokiego poziomu oferty oświatowej i atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu.

W Strategii sformułowano dwa strategiczne cele rozwoju Gminy Granowo. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych Gminy (a więc posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniając najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki jej dalszego rozwoju. Cele te są następujące:

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki.

Cel strategiczny 2. Stwarzanie atrakcyjnych warunków do rozwoju i wypoczynku.

Cele strategiczne bezpośrednio nawiązują do wizji i misji rozwoju Gminy. Do ich osiągnięcia prowadzi realizacja konkretnych projektów strategicznych, szczególnie tych związanych z poprawą technicznych i społecznych warunków życia.

Do tak sformułowanych celów strategicznych, zostały opracowane programy i projekty strategiczne, których zestawienie prezentowane jest poniżej:

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i gospodarki:

Program 1. Drogi i komunikacja - projekty wyznaczone do tego programu to:

- Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej.
- Dążenie do poprawy bezpieczeństwa i stanu dróg powiatowych.
- Poprawa bezpieczeństwa na drodze krajowej.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Opracowanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej, obejmującego: drogi, ścieżki rowerowe, chodniki, parkingi i oświetlenie.
- Remont drogi Granowo- Strzępiń na odcinku ok.5 km, remont drogi Kotowo-Woźniki na odcinku ok.2 km, poszerzenie drogi Granowo – Granówko na odcinku ok. 2 km, budowa ścieżek pieszo-rowerowych : Bielawy – Zemsko, ok. 1 km, Niemierzyce – Strzępiń, ok. 1,5 km, Kąkolewo – do drogi krajowej nr 32, ok. 1 km, Separowo – do drogi krajowej nr 32, ok. 2 km, Januszewice – Separowo, ok. 4 km. Budowa oświetlenia ulicznego – przy drogach: Granowo – Granówko, Kubaczyn – Drużyn, Kąkolewo – do drogi krajowej nr 32, Kubaczyn – Niemierzyce, oraz Niemierzyce – Strzępiń.
- Budowa ścieżki rowerowej przy drodze krajowej na odcinku Granowo – Kąkolewo, budowa drogi serwisowej (Granowo – do drogi powiatowej do Kąkolewo), budowa obwodnicy Granowa.

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu w 2018r. : Przebudowano ul. Polną w Granowie, przy dofinansowaniu w wysokości 50% z Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019. Z dofinansowaniem na poprawę i ochronę gruntów rolnych pozyskanym z Województwa Wielkopolskiego utwardzono odcinki dróg gminnych w Drużyniu – 350m i w Dalekim 250m. Przy współdziałaniu z Powiatem Grodziskim kompleksowo przebudowano drogę powiatową Kotowo-Woźniki na odcinku 450 mb w stronę torów kolejowych, oraz poszerzono drogę powiatową Granowo-Granówko na odcinku 790 mb. Z własnych środków finansowych zbudowano drogę w ulicy Długiej w Granowie – 490m oraz wykonano remont nawierzchni w ul.Krętej w Granowie – 200m. Ponadto wykonano remont chodnika przy ul.1Maja na odcinku dł.100m. Zainstalowano oświetlenie ścieżki pieszo-rowerowej na trasie Granowo-Granówko. Opracowano dokumentację techniczną na oświetlenie przydrożne na odcinku od Niemierzyc do osiedla przy lesie. Opracowana została dokumentacja techniczna na budowę ścieżek rowerowych: Bielawy-Zemsko, Niemierzyce –Strzępiń oraz do Kąkolewa od drogi krajowej 32.

Program 2. Pozostała infrastruktura komunalna i ochrona środowiska - projekty wyznaczone do tego programu to:

- Dokończenie budowy kanalizacji.
- Rekultywacja składowiska odpadów.

- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz działania, wykorzystujące odnawialne źródła energii.
- Edukacja ekologiczna mieszkańców i wspieranie wykorzystania alternatywnych źródeł energii.
- Doprowadzenie światłowodu do wszystkich jednostek gminnych i świetlic wiejskich oraz utworzenie stref wi-fi.
- Poprawa wyposażenia służb komunalnych.
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Separowo, Bielawy, Januszewice, Drużyń, Kotowo, Kąkolewo, Strzępiń.
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Zemsko, Dalekie.
- Budowa kanalizacji deszczowej w Granowie – osiedle przy ul. Kościańskiej.
- Realizacja prac rekultywacyjnych na terenie nieczynnego składowiska.
- Termomodernizacja budynków szkolnych (wymiana okien, docieplenie, nowa elewacja): Zespołu Szkół w Granowie i Szkoły Podstawowej w Bielawach.
- Budowa farmy fotowoltaicznej – uzyskanie energii elektrycznej do zasilania oczyszczalni ścieków.
- Montaż lamp do oświetlenia ścieżek rowerowych – z wykorzystaniem paneli słonecznych i wiatraków.
- Propagowanie segregacji odpadów komunalnych i oszczędzania energii wśród mieszkańców, szczególnie młodzieży szkolnej.
- Wspieranie firm budujących instalacje, wykorzystujące odnawialne źródła energii.
- Wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) przez mieszkańców.
- Doprowadzenie sieci światłowodowej do poszczególnych jednostek gminnych.
- Doprowadzenie sieci światłowodowej do świetlic wiejskich.
- Uruchomienie bezpłatnych punktów dostępu do Internetu – tzw. hot spotów w miejscach publicznych – przy szkole w Granowie, przy Gminnym Ośrodku Kultury, w parku.
- Budowa nowego warsztatu Zakładu Gospodarki Komunalnej.
- Zagospodarowania terenów przy dworcu kolejowym w Granowie.
- Przywrócenie funkcji stawom rekreacyjnym.
- Ożywienie parku oraz budynku pałacu w Granowie.

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu:

- Zbudowano kanalizację sanitarną w Separowie, oraz I etap kanalizacji sanitarnej w Bielawach. W 2018r. mimo trzykrotnego ogłoszenia przetargu, nie udało się wyłonić wykonawcy na dokończenie realizacji tego zadania.
- Zbudowano kanalizację deszczową w ul.Kościąńskiej i zaktualizowano dokumentację techniczną na budowę kanalizacji deszczowej na osiedlu przy ul. Kościąńskiej w Granowie.
- Przez cały 2018r. trwały prace związane z rekultywacją terenu byłego wysypiska odpadów komunalnych w Granowie, które jest równane odpadami positowymi i kompostowymi. Należności, które wpływają z tego tytułu są przeznaczane na pokrycie kosztów związanych z wynajęciem sprzętu równającego teren. Rekultywacja potrwa jeszcze przez cały 2019r. Do 2020 roku powinno nastąpić zakończenie rekultywacji składowiska, łącznie jest to teren o powierzchni około 4,5 ha. W ubiegłym roku na tym terenie dokonano także nowych nasadzeń drzew, na co pozyskano dotację w wysokości 20 tys.zł z Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, oraz dofinansowanie 50% z WFOŚiGW w Poznaniu tj. 34,5tys.zł.
- Gmina posiada opracowaną dokumentację techniczną na termomodernizację obiektów szkolnych w Granowie i Bielawach.
- Doprowadzono sieć światłowodową do Urzędu Gminy, Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Granowie, Zakładu Gospodarki Komunalnej oraz Biblioteki Publicznej Gminy Granowo. Przy Urzędzie Gminy oraz przy Bibliotece Publicznej uruchomione zostały bezpłatne punkty dostępu do Internetu.
- W 2018r. zbudowano w stanie surowym nowy warsztat stanowiący zaplecze dla ZGK. W ramach prowadzonych robót w granowskim parku, dokonano nowych nasadzeń drzew, uporządkowano alejki, oraz oczyszczono istniejący tam staw. Zakończenie robót planowane jest w czerwcu 2019r.

Program 3. Rozwój gospodarczy - projekty wyznaczone do tego programu to:

- Kreowanie warunków do inwestowania na terenie Gminy.
- Promocja gospodarcza i turystyczna Gminy.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Podejmowanie starań o pozyskanie terenów pod inwestycje.

- W przypadku pozyskania gruntu: uruchomienie podstrefy Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz starania o pozyskanie inwestora/inwestorów a także uzbrojenie terenu (ubieganie się o dofinansowanie unijne).
- Sporządzenie ewidencji gruntów, które mogą zostać przeznaczone pod aktywizację gospodarczą - terenów, których właściciele chcieliby je sprzedać lub wydzierżawić pod działalność gospodarczą.
- Pomoc w przekształcaniu gruntów, sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla ww. gruntów.
- Promocja gospodarcza Gminy poprzez: stronę internetową, materiały drukowane (informator o dostępnych terenach inwestycyjnych), bezpośrednie kontakty z instytucjami zajmującymi się promocją (np. izby przemysłowo-handlowe, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych), wspólne działania z gminami Powiatu- wprowadzenie ulg podatkowych dla inwestorów.
- Wydawanie mapek i folderów.
- Montaż tablic z informacjami o poszczególnych miejscowościach (historia, atrakcje).
- Montaż tablic z mapami i opisami szlaków rowerowych (gmina Granowo + gminy ościenne).

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu:

- Rada Gminy Granowo uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod eksploatację kruszyw w Bielawach.
- Budowa nowych obiektów usługowych i przemysłowych przez podmioty prywatne w Granowie i Granówku.

Cel strategiczny 2. Stwarzanie atrakcyjnych warunków do rozwoju i wypoczynku:

Program 4. Oświata - projekty wyznaczone do tego programu to:

- Remonty i modernizacja obiektów oświatowych.
- Dopuszczenie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i biurowy.
- Poprawa przyszkolonej bazy sportowej.
- Poprawa poziomu nauczania w szkołach. Zwiększenie liczby zajęć dodatkowych.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Termomodernizacja budynków szkolnych (wymiana okien, docieplenie, nowa elewacja):
Zespołu Szkół w Granowie – budynek główny i Szkoły Podstawowej w Bielawach.
- Podjęcie decyzji, dotyczącej bazy przedszkolnej na terenie Gminy.

- Sukcesywna wymiana sprzętu i oprogramowania komputerowego (dydaktycznego – mobilnego oraz administracyjnego).
- Doposażanie pracowni technicznych.
- Organizacja pracowni językowej.
- Zakup wyposażenia do zajęć dodatkowych.
- Zmiana nawierzchni na przyszkolnym, asfaltowym boisku i jego zadaszenie.
- Renowacja boiska trawiastego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Granowie.
- Rekultywacja boiska przy szkole w Bielawach.
- Doposażenie placówek oświatowych w sprzęt do nauki informatyki i języków obcych oraz zwiększenie liczby godzin nauczania tych przedmiotów.
- Szkolenia dla nauczycieli.
- Realizacja projektów dotacyjnych, pozwalających na indywidualizację nauczania, zarówno uczniów zdolnych, jak i uczniów z problemami.
- Zwiększenie liczby godzin pracy logopedy i psychologa.
- Realizacja wczesnego wspomaganie rozwoju (w przedszkolu).

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu:

- W 2018r. przedszkolna baza lokalowa, została wzbogacona o jeden oddział w Drużyniu, dobudowany z dofinansowaniem pozyskanym z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych. Cały rok też trwała odbudowa przedszkola po pożarze w Kąkolewie. Na odtworzenie utraconego majątku sukcesywnie pozyskiwane są środki z polisy ubezpieczeniowej.
- W budynku głównym Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Granowie w sekretariacie, księgowości i pokoju nauczycielskim zainstalowano nowy sprzęt komputerowy na odpowiadający m. in. wymogom RODO (6 zestawów). Ze środków własnych, zakupiono 4 laptopy do obsługi e-dziennika oraz korzystania z multimediiów podczas zajęć lekcyjnych. Szkoła uczestniczyła w projekcie „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2020” i z tego tytułu pozyskano nieodpłatnie jeden laptop oraz 25szt. tabletów. Ponadto w ramach Rządowego Projektu "Aktywna Tablica" pozyskano 3 tablice interaktywne z 75% dofinansowaniem.
- 4 nauczycieli ZSP realizowało studia podyplomowe mające na celu zdobycie dodatkowych kwalifikacji, natomiast 11 nauczycieli wzięło udział w różnego typu kursach doskonalących umiejętności zawodowe.
- Na boisku trawiastym przy ZSP w Granowie zamontowano nowe bramki (z atestem) oraz przeprowadzono częściowo rekultywację nawierzchni trawiastej.

- Grupy uczniów ZSP w Granowie brały udział w projektach: „Mały Medyk” (klasy II SP) we współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Poznaniu, oraz „KinoSzkoła” (klasy II SP) we współpracy z Kinem w Buku.

Program 5. Kultura i rozrywka - projekty wyznaczone do tego programu to:

- Rozwój kultury na terenie Gminy.
- Aktywizacja świetlic wiejskich.
- Postawienie wigwamu.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Utworzenie Ośrodka Kultury w Granowie.
- Remont piętra w pałacu w celu zwiększenia oferty kulturalnej i zapewnienia pomieszczeń dla organizacji pozarządowych.
- Wykorzystanie nowych pomieszczeń dla organizacji pozarządowych (np. Zespół Śpiewaczy „Granowianie”, wędkarze, pracownia gobelinu, zespoły muzyczne, malarstwo) i zwiększenie liczby sekcji (np. muzyczne).
- Zapewnienie dziennej opieki dla osób starszych - organizacja klubu seniora.
- Pozyskanie środków dotacyjnych na ożywienie świetlic wiejskich: zakupy sprzętowe, np. tenis, piłkarzyki, bilard oraz organizacja różnych kółek zainteresowań.
- Wspieranie aktywności lokalnych: dotowanie aktywności z budżetu Gminy, oraz pomoc w pozyskiwaniu środków (np. z unijnego programu LEADER).
- Prowadzenie zajęć dla uczniów: pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, oraz kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań.
- Ustalenie lokalizacji i budowa wigwamu.

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu:

- W 2018r. trwały roboty związane z dokończeniem remontu pałacu w Granowie i zagospodarowaniem terenu parku. W tym etapie pracami remontowymi objęte było piętro pałacu, elewacja zewnętrzna, oraz teren parku. Zakończenie robót planowane jest w roku bieżącym. W najbliższych miesiącach zostanie też uruchomiony tam Gminny Ośrodek Kultury.
- W ubiegłym roku przy pozyskanym dofinansowaniu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wykonano I etap prac remontowych w świetlicy wiejskiej w Strzępiniu, obejmujący swym zakresem: budowę podjazdu dla niepełnosprawnych, schodów zewnętrznych oraz wymianę stolarki.

- Ze środków funduszu sołeckiego wykonano remont elewacji świetlicy wiejskiej w Kotowie, wraz z otoczeniem.

Program 6. Sport i rekreacja - Projekty wyznaczone do tego programu to:

- Dalszy rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej.
- Zagospodarowanie rekreacyjne atrakcyjnych terenów.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Dopuszczenie istniejących boisk wiejskich.
- Organizacja skateparku.
- Oznakowanie szlaków rowerowych.
- Budowa i doposażenie placów zabaw.
- Położenie bieżni tartanowej na boisku w Granowie.
- Organizacja salki do ćwiczeń (siłownia, aerobic).
- Tworzenie kolejnych klubów i sekcji (np. rowery, bieganie), wspieranie oddolnych inicjatyw (potrzeba animatorów sportu).
- Pozyskanie terenu nad jeziorem w Separowie i jego zagospodarowanie: kąpielisko, plaża i gastronomia.
- Dalsze zagospodarowanie parku przy pałacu w Granowie.

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu:

- Opracowano dokumentację na budowę skateparku na terenie rekultywowanego wysypiska odpadów komunalnych.
- place zabaw są na bieżąco naprawiane, konserwowane i doposażone.

Program 7. Zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo - Projekty wyznaczone do tego programu to:

- Rozwój opieki zdrowotnej na terenie Gminy.
- Promowanie zdrowego trybu życia.
- Organizacja mieszkań socjalnych i chronionych.
- Likwidacja barier architektonicznych.
- Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Wspieranie utworzenia gabinetów specjalistycznych.
- Dopuszczenie gabinetu pielęgniarstwa szkolnego.
- Szkolenie personelu szkół z udzielania pierwszej pomocy (raz w roku).
- Pokazy pierwszej pomocy dla dzieci przez ratowników medycznych.

- Prelekcje dla rodziców na temat zagospodarowania czasu wolnego dzieci zgodnie z higieną psychiczną i wychowaniem ekologicznym po próbie wdrożenia do samowychowania.
- Prelekcje lekarzy specjalistów (kardiolog, pulmonolog) na temat zdrowego trybu życia – odżywianie, znaczenie uprawiania sportu. Prelekcja na temat szkodliwości stosowania używek oraz wdychania szkodliwych substancji podczas ogrzewania domów.
- Stworzenie dla dzieci i młodzieży możliwości przynależności i uczestnictwa w grupach pozytywnego oddziaływania (straż pożarna, harcerstwo, kluby sportowe), propagujących zdrowy tryb życia, wspieranie tych organizacji.
- Organizowanie wydarzeń, propagujących zdrową żywność, degustacja zdrowej żywności, rozmowy z lekarzami i dietetykami, etc.
- Systematyczne prowadzenie pogadanek i zajęć o charakterze profilaktycznym dla uczniów, rodziców i nauczycieli, poruszanie aktualnej problematyki – anoreksja, otyłość, eurosieroctwo, przemoc, używki.
- Organizacja mieszkań socjalnych i chronionych poprzez budowę kontenerów socjalnych,
- Dostosowanie obiektu OPS do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.
- Dostosowanie standardów dla osób słabowidzących w placówkach oświatowych: odpowiednie oznakowanie drzwi, poręczy, schodów i podłóg, zainstalowanie odpowiedniego oświetlenia, dostosowanie znaków i napisów, odpowiednia organizacja przestrzeni w klasach.
- Wymiana krawężników na bardziej dostępne dla wózków i rowerów.
- Dostosowanie budynku Urzędu Gminy do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Działania na rzecz lokalizacji w Granowie posterunku policji.
- Zwiększenie liczby kamer do monitoringu miejsc publicznych.
- Wprowadzenie pieszych patroli Policji, w tym po zakończeniu imprez na boiskach.

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu:

- Opracowano dokumentację techniczną na budowę mieszkań socjalnych.
- wybudowano podjazd dla osób niepełnosprawnych przy świetlicy w Strzępiniu, przedszkolu w Drużyniu. Odnowiono podjazd dla osób niepełnosprawnych przy Urzędzie Gminy, oraz zamontowano windę wewnętrzną w pałacu w Granowie.
- obniżono krawężnik przy Zespole Szkolno- Przedszkolnym przy ul.Konstytucji w Granowie
- zainstalowano system monitoringu w granowskim park, oraz przy Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Granowie.

- W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Granowie rozpoczął działania Wolontariat, którego głównym celem jest wspieranie uczniów mających problemy w nauce oraz działalność charytatywna na rzecz osób potrzebujących.
- W ZSP w Granowie ramach zajęć prowadzone były pogadanki, prelekcje związane z propagowaniem zdrowego sposobu życia oraz właściwego wykorzystania czasu wolnego. Ponadto uczniowie szkoły brali udział w wielu konkursach organizowanych przez instytucje zewnętrzne dot. w/w zagadnień.
- Z okazji Dnia Dziecka ZSP zorganizował „Festyn Rodzinny”, którego celem było propagowanie aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia.
- Szkoła Podstawowa w Granowie brała udział w Programie Rządowym "Mleko i owoce oraz warzywa w szkole" (klasy 1-5).
- W ZSP w Granowie pedagog i psycholog szkolny, w ramach swoich obowiązków prowadzą zajęcia, warsztaty np. z zakresu profilaktyki uzależnień. Takie działania były także podejmowane w 2018r.

Program 8. Sprawne zarządzanie Gminą - projekty wyznaczone do tego programu to:

- Usprawnienie obsługi klientów w Urzędzie Gminy i podległych jednostkach poprzez wprowadzanie e-usług.
- Rozwój współpracy z innymi gminami, szczególnie w ramach Powiatu Grodzkiego.

Zadania, które zostały wyznaczone w celu realizacji w/w projektów to:

- Wprowadzanie nowych form obsługi klientów, wymaganych przepisami prawa.
- Wprowadzanie nowych form obsługi klientów, wynikających ze zidentyfikowanych potrzeb i możliwości.
- Współpraca samorządów w sferze promocji.
- Rozwój wspólnej oferty turystycznej, w tym ścieżek rowerowych – oznakowanie, mapki.
- Realizacja wspólnych inwestycji (np. budowa dróg, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego), wspólne pozyskiwanie dotacyjnych środków zewnętrznych.
- Współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania LEADER.
- Współpraca we wspieraniu rozwoju gospodarczego (np. budowie farmy wiatrowej).

W zakresie wyznaczonych zadań tego programu:

- Na przestrzeni ostatnich lat w Urzędzie Gminy wprowadzono wiele zmian w obsłudze interesantów, wynikających z wdrażania programów centralnych takich jak: ePUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) – ogólnopolska platforma teleinformatyczna służąca do komunikacji obywateli z jednostkami administracji publicznej,

aplikacja „Źródło”, czyli program do edycji oraz przetwarzania danych gromadzonych w Systemie Rejestrów Państwowych, który zintegrował w całość najważniejsze dane m.in. PESEL, rejestr dowodów osobistych oraz akty stanu cywilnego.

- W ramach Stowarzyszenia Ziemi Grodziskiej LEADER opracowano wspólnie książkę promującą „Powiat Grodziski”.
- Współdziałając z Powiatem wykonano wspólnie inwestycje przy drogach powiatowych przebiegających przez Gminę Granowo, które opisano przy Programie 1. Drogi i Komunikacja.
- W ramach stosownych porozumień, Gmina wykonuje roboty porządkowe przy drogach powiatowych.

3.2. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Granowie na lata 2018-2020

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Granowie na lata 2018-2020, został przyjęty uchwałą Nr XXXI/203/2017 Rady Gminy Granowo z dnia 18 grudnia 2017r. Plan określa w szczególności:

- 1) Planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- 2) Przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne w latach 2018-2020,
- 3) Przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz odprowadzanie ścieków,
- 4) Nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach,
- 5) Sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Nadrzędnymi celami realizacji planu jest:

- Wywiązanie się przez Gminę Granowo ze zobowiązań zapisanych w Traktacie Akcesyjnym z 2004r. poczynionych przez Rzeczpospolitą Polską w okresie negocjacji członkostwa Polski w UE, w zakresie dostępności mieszkańców zamieszkujących aglomeracje do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.
- Uporządkowanie zarządzania gospodarką wodno-ściekową na obszarze swojego działania.
- Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej.
- Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę pitną oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków.

- Zapewnienie zgodnej z oczekiwaniami konsumentów jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych, spełniającej parametry jakościowe ustanowione przez prawo polskie oraz prawo unijne.

Planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych w latach objętych planem ma zapewnić:

A. W zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodną z obowiązującymi przepisami,
- ciągłość dostaw wody zgodnie z ciążącymi na Zakładzie zobowiązaniami,
- gotowość służb technicznych Zakładu do usuwania awarii sieci wodociągowej i przyłączy wodociągowych,
- prowadzenie eksploatacji urządzeń wodociągowych zgodnie z parametrami określonymi w instrukcjach eksploatacji oraz udzielonych pozwoleniach, zachowanie właściwego stanu technicznego posiadanej infrastruktury poprzez regularne jej odtwarzanie,
- stały monitoring jakości wody w sieci wodociągowej,
- wymianę urządzeń pomiarowych wody uszkodzonych lub niesprawnych technicznie z przyczyn niezależnych od odbiorcy,
- podłączenie do sieci wodociągowej nieruchomości, gdzie spełnione zostały warunki techniczne do jej zasilania w wodę (na koszt odbiorcy).

B. W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków:

- oczyszczanie ścieków zgodnie z wymogami określonymi w pozwoleniach wodnoprawnych i obowiązujących przepisach,
- odbiór ścieków z terenu posesji przyłączonych do kanalizacji sanitarnej,
- gotowość do usuwania awarii sieci kanalizacyjnej,
- nadzór eksploatacyjny urządzeń sieciowych kanalizacji sanitarnej oraz odbiór ścieków dowożonych,
- kontrolę odprowadzania do kanalizacji sanitarnej ścieków o odpowiedniej jakości,
- eksploatację kanalizacji sanitarnej oraz urządzeń sieciowych i posiadanej oczyszczalni ścieków zgodnie z instrukcjami i warunkami eksploatacji oraz ich regularne odtwarzanie.

Wieloletni plan rozbudowy i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zakładu w zakresie:

Wodociągów:

1. Budowę sieci wodociągowej w m.Bielawy wraz z przyłączami (Gmina posiada opracowaną dokumentację techniczną).
2. Budowę sieci wodociągowej w m.Granowo ul.Polna (wykonano I etap, do realizacji pozostało 100m).
3. Budowę sieci wodociągowej – Kubaczyn – Granowo $\varnothing$ 160 dł.150mb.
4. Budowę sieci wodociągowej w Januszewicach $\varnothing$ 110 dł. 500mb, $\varnothing$ 80 dł.533 mb (zlecono opracowanie dokumentacji technicznej).
5. Modernizację stacji SUW w Januszewicach (dokumentacja techniczna w trakcie opracowywania).
6. Budowę zaplecza dla funkcjonowania działu wodociągi (w 2018r. zbudowano zaplecze - stan surowy).

Kanalizacji:

1. Budowę sieci kanalizacji sanitarnej m.Bielawy (Gmina posiada opracowaną dokumentację techniczną).
2. Budowę sieci kanalizacji sanitarnej w m.Granowo ul.Polna (wykonano I etap, do realizacji pozostało 100m).
3. Budowę magazynu osadu (Gmina posiada opracowaną dokumentację techniczną, do tej pory wykonano fundamenty).
4. Budowę sieci kanalizacji sanitarnej w m.Drużyn (Gmina posiada opracowaną dokumentację techniczną na doprowadzenie kanalizacji sanitarnej do miejscowości).
5. Budowę zaplecza do funkcjonowania działu oczyszczalnia ścieków (w 2018r. zbudowano zaplecze - stan surowy).

3.3. Program profilaktyki zdrowotnej w zakresie zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) dla Gminy Granowo na lata 2016-2018.

Program profilaktyki zdrowotnej w zakresie zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) dla Gminy Granowo na lata 2016-2018 został przyjęty Uchwałą Nr XV/109/2016 Rady Gminy Granowo na sesji w dniu 29.03.2016r.

Program zakładał finansowanie z budżetu gminy zakupu szczepionek przeciwko wirusowi HPV, dla dziewczynek 14 letnich w kolejnych trzech latach tj. 2016, 2017 i 2018,

zamieszkałych na terenie gminy Granowo. W realizację programu włączyła się Przychodnia Lekarza Rodzinnego „ALMUS” w Granowie, której lekarze darmowo kwalifikowali i zaszczepiali dziewczynki. Rok 2018 był ostatnim rokiem realizacji programu. W tym roku ze złożonej oferty szczepień skorzystało 26 dziewczynek z rocznika 2004. Łączny koszt zakupionych w 2018r. szczepionek to 16 855,30zł. W grudniu 2018r. Rada Gminy Granowo przyjęła nowy program na lata 2019-2021.

3.4. Program współpracy Gminy Granowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018.

Program współpracy Gminy Granowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 został przyjęty przez Radę Gminy Granowo uchwałą Nr XXX/200/2017 w dniu 27 listopada 2017r. i dawał on możliwość podjęcia współpracy w następujących obszarach:

1. Pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób poprzez:
  - a) Dożywianie dzieci w szkołach, dla których organem prowadzącym jest gmina.
  - b) Wyrównywanie szans rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie.
2. Podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej poprzez:
  - a) Organizację uroczystości kulturalnych.
  - b) Organizację uroczystości patriotycznych.
  - c) Organizowanie konkursów z podtrzymaniem tradycji.
  - d) Pielęgnowanie tradycji historycznych.
  - e) Promocję Ziemi Granowskiej w tym również poza granicami kraju.
3. Ochrony i promocji zdrowia poprzez:
  - a) Upowszechnianie promocji zdrowia.
  - b) Badania profilaktyczne.
  - c) Organizację imprez integracyjnych.
4. Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez:
  - a) Likwidację barier architektonicznych.
  - b) Organizację imprez integracyjnych.
5. Nauki, edukacji, oświaty i wychowania poprzez:
  - a) Udział dzieci i młodzieży w ogólnokrajowych konkursach, olimpiadach.

- b) Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w formie organizacji zajęć pozalekcyjnych.
  - c) Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w formie organizacji zajęć pozalekcyjnych.
  - d) Organizację konkursów językowych, tematycznych dla dzieci i młodzieży.
6. Wypoczynku dzieci i młodzieży poprzez:
- a) Organizację wypoczynku, zajęć sportowo rekreacyjnych podczas ferii zimowych i letnich oraz w czasie wolnym od zajęć.
  - b) Organizację obozów sportowych, półkolonii dla dzieci i młodzieży.
  - c) Organizację wyjazdów na kolonie letnie, obozy sportowe.
7. Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez:
- a) Organizację wystaw artystycznych, konkursów, wernisaży.
  - b) Organizację festynów, przeglądów kulturalnych.
  - c) Współpracę z partnerskimi gminami poza granicami kraju.
8. Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu poprzez:
- a) Organizację imprez o zasięgu regionalnym, gminnym.
  - b) Organizację zawodów sportowych, rozgrywek międzyszkolnych.
  - c) Realizację całorocznego szkolenia dzieci i młodzieży w poszczególnych dyscyplinach.
  - d) Organizowanie amatorskich rozgrywek w poszczególnych dyscyplinach sportowych.
9. Turystyki i krajoznawstwa poprzez:
- a) Organizację imprez turystyczno-rekreacyjnych o zasięgu regionalnym.
  - b) Koordynację i wspomaganie organizacji rajdów turystycznych, konkursów, wycieczek oraz innych form popularyzujących turystykę dzieci i młodzieży.
10. Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez:
- a) Organizację wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.
  - b) Promocję zdrowego stylu życia.
  - c) Organizację zajęć profilaktycznych, rekreacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
  - d) Promowanie profilaktyki i terapii uzależnień.
  - e) Organizację punktów konsultacyjnych przeciwdziałania uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy.

Program stwarzał możliwość współdziałania w wielu obszarach, realizując jego zapisy Gmina w 2018r. współdziałała z:

- Towarzystwem Sportowym „Orzeł”, na działalność którego przekazano dotację w wysokości 60 000zł. Towarzystwo w imieniu Gminy zajmowało się organizacją sportu. W 2018r. prowadzone były dwie drużyny piłkarskie (seniorzy i juniorzy), które brały udział w rozgrywkach ligowych organizowanych przez Wielkopolski Związek Piłki Nożnej. Zrzeszeni Sportowy wzięli udział w turniejach: „Puchar Polski Strefa Poznańska oraz ANSŁAW CUP 2018. Ponadto Towarzystwo było organizatorem turniejów dla mieszkańców gminy: Turniej halowy piłki nożnej, Turniej piłki nożnej na Orliku, oraz Turniej Siatkówki plażowej – jako współorganizator. W ramach działań Towarzystwa zakupiono sprzęt sportowy, nagrody na turnieje sportowe, oraz środki ochronne i nawozy na boiska. W ramach środków pozyskanych od sponsorów, zostały zakupione materiały budowlane na remont szatni, który wykonali zawodnicy oraz mieszkańcy gminy w ramach wolontariatu. W klubie Towarzystwa Sportowego „Orzeł” trenowało 45 zawodników, a zajęcia prowadziło dwóch wykwalifikowanych trenerów piłki nożnej.
- Uczniowskim Klubem Sportowym „Orzeł”, na działalność którego przekazano dotację w wysokości 15 000zł. W 2018r. w UKS trenowało 70 dzieci w trzech grupach wiekowych: Żak, Orlik, Młodzik, oraz grupa przedszkolna. Dzieci brały udział w licznych turniejach i imprezach rekreacyjno-sportowych.
- Stowarzyszeniem „Wspólnie z Pasją”, które jest organem prowadzącym dla Szkoły Podstawowej z Oddziałami Przedszkolnym w Bielawach. Na działalność Szkoły przekazano subwencję w wysokości 1 288 614,86 zł. W 2018r. zostało wykonanie odwodnienie budynku szkoły (drenaż opaskowy).
- Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Gospodarczych oraz Rozwoju Ziemi Granowskiej, któremu Gmina użycza pomieszczenia na siedzibę. Stowarzyszenie w 2018r. zrealizowało na rzecz gminy i jej mieszkańców projekt pn. „Rozbudowa Infrastruktury Turystycznej i Rowerowej” obejmujący budowę wiaty rowerowej przy punkcie widokowym nad torami kolejowymi, oświetlenie terenu przy dworcu kolejowym w Granowie wraz remontem chodnika, oświetlenie terenu przy kościele parafialnym w Granowie i budową obiektów małej architektury (ławki, stojaki rowerowe, kosze uliczne).
- Towarzystwem Pamięci Powstania Wielkopolskiego, któremu użyczano sali na spotkania członków.

3.5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 został przyjęty przez Radę Gminy Granowo uchwałą Nr XXXI/206/2017 na sesji w dniu 18 grudnia 2017r.

Głównie kierunki działań Gminy Granowo wynikające z niniejszego programu to:

1. Zapewnienie pomocy osobom i rodzinom osób uzależnionych od alkoholu.
2. Prowadzenie działań w zakresie wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.
3. Upowszechnianie alternatywnych form spędzania wolnego czasu a w szczególności kultury fizycznej jako formy rozwijającej pożądane cechy i zachowania.
4. Wspomaganie działań placówek i instytucji realizujących zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza z rodzin niewydolnych wychowawczo.
5. Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

przymusowym przez sąd. Sfinansowano również szkolenia dla szerokiej kadry osób pracujących z rodzinami i dziećmi osób W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w 2018r. odbyła 10 posiedzeń. W ramach swojej działalności skierowała zaproszenia do 16 osób. Były wśród nich osoby podejrzane o uzależnienie od alkoholu i używek oraz członkowie ich rodzin. Z osobami zaproszonymi przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego. Część z nich podjęła sugerowane działania w formie leczenia farmakologicznego, lub w trybie stacjonarnym oraz poddały się również terapii. Niestety 3 osoby skierowane zostały na leczenie w trybie uzależnionych (nauczycieli, pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych, asystenta rodziny i członków komisji).

Działał również punkt konsultacyjny jako punkt wsparcia zarówno dla osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin. W tym celu zatrudniona została osoba posiadająca pełne kwalifikacje jako terapeuta uzależnień, a także biegły sądowy. Dzięki temu możliwe jest automatyczne sporządzanie opinii w przedmiocie uzależnienia.

W ramach alternatywnych form spędzania wolnego czasu i profilaktyki antyuzależnieniowej były organizowane imprezy sportowe, przedstawienia teatralne, oraz różnego typu akcje promujące zdrowy styl życia.

Zorganizowane zostało także spotkanie wigilijne dla rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu.

3.6. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Granowo

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Granowo został przyjęty uchwałą Nr XVI/113/2016 Rady Gminy Granowo na sesji w dniu 17 maja 2016r. Jest to dokument strategiczny, obejmujący swoim zakresem obszar gminy Granowo. Istotą Planu było określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Opracowany Plan stanowi niezbędny dokument umożliwiający ubieganie się o środki pomocowe. Uchwalenie Planu oraz przyjęcie go do realizacji miało istotne znaczenie, gdyż otwierało drogę do finansowania inwestycji proekologicznych także ze środków Unii Europejskiej.

Podstawowym celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Granowo, było przygotowanie samorządu do wdrożenia polityki klimatycznej i ochrony środowiska, a w szczególności przedstawienie kierunków i propozycji działań zmierzających do ograniczenia zużycia energii finalnej, co jest równoznaczne z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym przede wszystkim CO₂.

Gmina Granowo to:

- **Atrakcyjnie położony, prężny, lokalny ośrodek rolniczy i gospodarczy.**
- **Bezpieczne, przyjazne miejsce do życia.**
- **Wykształceni, aktywni i zintegrowani mieszkańcy.**

Mieszkańcy pragną żyć bezpiecznie i spokojnie w czystym i atrakcyjnym środowisku, bo to podstawowy wyznacznik komfortu życia. Jednocześnie chcą, aby Gmina była prężnym ośrodkiem gospodarczym. Tym samym oczekują, aby gospodarka rozwijała się bez zbytnich obciążeń dla środowiska, a najlepiej przy redukcji zanieczyszczeń występujących obecnie.

Aby urzeczywistnić wizję rozwoju Gminy konieczne jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji, w szczególności dwutlenku węgla. Działania zaplanowane w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w pełni wpisują się w wizję określoną w Strategii Rozwoju Gminy. Celem strategicznym i długoterminowym dla gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej jest:

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez ograniczenie emisji dwutlenku węgla i zapotrzebowania na energię finalną oraz znaczne zwiększenie korzystania z produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Aby osiągnąć cel strategiczny, konieczne będzie podjęcie szeregu działań i przedsięwzięć, które mieścić się będą w ramach 4 celów szczegółowych:

1. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i budowli.
2. Ograniczenie emisji liniowej.
3. Poprawa bilansu energetycznego dzięki zwiększeniu produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz ograniczeniu zapotrzebowania na energię finalną.
4. Poprawa świadomości społecznej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz promocja nowych wzorców konsumpcji.

Sposób wpływu na redukcję emisji CO₂:

- Działania przyczyniające się do redukcji zapotrzebowania na energię finalną, tym samym przyczyniające się pośrednio do redukcji emisji gazów.
- Działania bezpośrednio wpływające na spadek emisji poprzez inwestowanie w nowoczesne systemy grzewcze, efektywność energetyczną budynków, etc.

Podmiot realizujący dany projekt:

- Działania podejmowane przez sektor administracji publicznej w obiektach użyteczności publicznej.
- Działania podejmowane przez sektor przedsiębiorstw.
- Działania podejmowane przez gospodarstwa indywidualne.

Oprócz tychże działań można wyróżnić działania związane z realizowanym Planem, ale nie wpływające bezpośrednio na emisję, takie jak promocja planu, bądź też działania w sferze zagospodarowania przestrzennego.

Głównym celem w zakresie gospodarki niskoemisyjnej jest ograniczenie emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Granowo o minimum 4% do roku 2020 w relacji do scenariusza bezinwestycyjnego. Zaznaczyć należy, że tylko część działań zależna jest od władz publicznych, część natomiast to autonomiczne decyzje mieszkańców i podmiotów komercyjnych (deklarowane w ankietach), na które władze samorządowe mają tylko pośredni i ograniczony wpływ. W dużej mierze osiągnięcie celu głównego zależne będzie od sytuacji finansowej tychże podmiotów, oraz od uregulowań prawnych i zachęt inwestycyjnych ze strony władzy ustawodawczej.

Cel operacyjny 1

Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i budowli poprzez:

- Termomodernizację Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Granowie.
- Termomodernizację Szkoły Podstawowej z Oddziałami Przedszkolnymi w Bielawach.
- Termomodernizację budynku Pałacu w Zespole Dworsko-Folwarcznym w Granowie.
- Wymianę pieców grzewczych w budynkach użyteczności publicznej na nowe o większej

Sprawności.

- Podniesienie efektywności energetycznej komercyjnych obiektów.
- Wymianę systemów elektrycznych w budynkach komercyjnych na bardziej efektywne energetycznie (w tym oświetlenia).
- Podniesienie efektywności energetycznej w budownictwie indywidualnym i wielorodzinnym
- Wymianę systemów grzewczych z węglowych na opalane paliwem, z mniejszą emisją w budownictwie indywidualnym i wielorodzinnym.

Cel operacyjny 2

Ograniczenie emisji liniowej poprzez:

- Rozbudowę ścieżek rowerowych w Gminie Granowo.

Cel operacyjny 3

Poprawa bilansu energetycznego dzięki zwiększeniu produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz ograniczeniu zapotrzebowania na energię finalną poprzez:

- Modernizację oświetlenia ulicznego.
- Modernizację oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej.
- Montowanie instalacji fotowoltaicznych (PV) do wspomagania produkcji energii elektrycznej na dachach budynków użyteczności publicznej.
- Montaż ogniw fotowoltaicznych na dachach budynków obiektów komercyjnych.
- Montaż ogniw fotowoltaicznych na dachach budynków gospodarstw domowych.

Cel operacyjny 4

Poprawa świadomości społecznej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz promocja nowych wzorców konsumpcji poprzez:

- Włączenie kryteriów efektywności energetycznej i ograniczenia emisji szkodliwych substancji do zamówień publicznych.
- Działania edukacyjne związane z wykorzystywaniem energii w budynkach użyteczności publicznej.
- Planowanie przestrzenne zorientowane na gospodarkę emisyjną.
- Promocję Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.
- Programy edukacyjne dla przedsiębiorców w zakresie stosowania technologii energooszczędnych.
- Działania edukacyjne związane z wykorzystywaniem energii w budynkach gospodarstw indywidualnych.
- Programy edukacyjne w zakresie ekologicznego transportu (preferowanie transportu

publicznego, ecodriving).

W 2018r. kompletowano dokumentację do termomodernizacji obiektów szkolnych. Wdrożono procedurę zmierzającą do realizacji tego zadania, w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Decyzja co do sposobu wykonania termomodernizacji budynku szkoły w Granowie i szkoły w Bielawach zostanie podjęta w roku 2019. W ubiegłym roku wykonano roboty związane z termomodernizacją pałacu w Granowie. Była ona elementem kapitalnego remontu tego obiektu prowadzonego od kilku lat. Ten etap robót obejmował wykonanie remontu piętra budynku, elewację oraz zagospodarowanie terenu przyległego parku. Zakończenie robót planowane jest w czerwcu 2019r.

3.7. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Granowo na lata 2015-2019

Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Granowo na lata 2015-2019, został przyjęty Uchwałą Nr IV/20/2015 Rady Gminy Granowo na sesji w dniu 02 marca 2015. Uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego tj. od dnia 09.04.2015r.

Mieszkaniowy zasób Gminy Granowo w 2018r. tworzyły lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych, z następującą lokalizacją :

Drużyn 23 – 1 lokal,

Strzępiń 12 – 1 lokal,

Granowo ul.Szkolna 4 – 7 lokali,

Separowo 4 – 7 lokali,

Gmina nie dysponuje lokalami socjalnymi. Jest to zadanie do zrealizowania w przyszłych latach. W czasie trwania programu, liczba lokali mieszkalnych należących do Gminy zmniejszyła się o 1 lokal, zlokalizowany pod adresem Kąkolewo 47, który uległ zniszczeniu w trakcie pożaru, który miał miejsce w 2017 roku.

Program w poszczególnych latach zakładał koszty bieżącej eksploatacji (33 tys.zł.), koszt remontów (41 tys.zł.), koszty zarządu (29 tys.zł).

Program zakładał prowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych wynikających z oceny stanu technicznego poszczególnych lokali, dokonywanej w oparciu o okresowe przeglądy. Główne źródło finansowania kosztów utrzymania zasobu lokalowego stanowią czynsze

najmu. Stawki czynszu w zasobie mieszkaniowym podlegają zróżnicowaniu w zależności od wyposażenia technicznego lokalu.

W 2018r. nie dokonano sprzedaży żadnego lokalu mieszkaniowego.

W Programie ustalono następujące czynniki obniżające stawki czynszu:

- a) Mieszkanie bez urządzeń wodociągowych – o 30%,
- b) Mieszkanie bez urządzeń kanalizacyjnych – o 30%,
- c) Mieszkanie z ciemną kuchnią – o 30%,

Łączna obniżka stawki w danym lokalu nie może przekroczyć 30%.

W Programie ustalono także czynniki podwyższające stawki czynszu:

- a) Mieszkanie wyposażone w WC – 30%,
- b) Mieszkanie wyposażone w łazienkę – 30%,
- c) Mieszkanie wyposażone w CO – 30%,
- d) Mieszkanie wyposażone w gaz przewodowy – 30%,

Łączna podwyżka stawki w danym lokalu nie może przekroczyć 120%.

Zgodnie z Programem, stawki czynszu za 1m² powierzchni użytkowej ustala Wójt Gminy Granowo. Zarządzanie mieszkaniowym zasobem, powinno umożliwić realizację następujących celów według niżej wymienionych priorytetów:

1. Utrzymanie na odpowiednim poziomie stanu technicznego zasobu poprzez zahamowanie procesu degradacji technicznej budynków i lokali.
2. Racjonalne wykorzystanie istniejącego zasobu.
3. Intensyfikowanie działań mających na celu dostosowanie standardu i wielkości mieszkania do możliwości finansowych rodziny.
4. Poprawę stanu technicznego zasobu, aby obniżyć koszty eksploatacji lokali,
5. Maksymalne obniżenie zaległości czynszowych.

3.8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Granowo na lata 2017-2020.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Granowo na lata 2017-2020, została przyjęta przez Radę Gminy Granowo uchwałą Nr XXIX/192/2017 w dniu 30 października 2017r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją

i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej. Dokument zwiera diagnozę sytuacji społecznej i prognozę zmian problemów społecznych w perspektywie do roku 2020. Identyfikacja najważniejszych kwestii społecznych została skonstruowana na podstawie przedłożonych materiałów statystycznych i urzędowych, a także instrumentów analizy strategicznej, do których należy zaliczyć identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Z diagnozy wynikają obszary problemowe, nad którymi winna skupić się lokalna polityka społeczna. Ujęte w formę misji, celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań, w sposób praktyczny wyznaczają działania poszczególnych podmiotów.

Według danych statystycznych za najważniejsze problemy dotyczące rodzinę w gminie uznano: ubóstwo, bezrobocie, potrzebę ochrony macierzyństwa, długotrwałą ciężką chorobę, bezrobocie szczególnie wśród kobiet, niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych.

Niskie dochody mieszkańców, co przekłada się na zubożenie społeczeństwa, są głównym problemem w gminie. Również ważny problem to duża liczba rodzin, w których znajdują się osoby długotrwale i przewlekłe chore, wymagające stałej opieki, a także duża liczba bezrobotnych w tym kobiet na obszarach wiejskich. Mieszkańcom gminy doskwiera także niedorozwój budownictwa socjalnego i złe warunki mieszkaniowe. Innymi poważnymi zagadnieniami, są samotne matki oraz duże rozmiary biedy, w szczególności wśród rodzin wielodzietnych, osób z niskim poziomem wykształcenia, a także bierność środowiska oraz stereotypowy model rodziny i co za tym idzie dziedziczenie biedy. Ważnym aspektem na obszarze gminy jest słaby potencjał społeczny mający ogromny wpływ na kształtowanie polityki społecznej. Aktywność obywateli między innym poprzez działania w organizacjach społecznych, należy wspierać poprzez rozmaite instrumenty, które będą miały wpływ na aktywność i włączenie w nurt życia publicznego społeczność lokalną. Konieczne są zmiany polegające na odejściu od świadczeń opiekuńczych, ratownictwa społecznego, które poprzez rozbudowany system działań osłonowych bardziej utrwalają zjawisko bezradności społecznej, niż aktywizują do działania. Zmiana oznacza także stopniowe zwiększenie znaczenia samego procesu zarządzania polityką społeczną wobec dotychczasowego nacisku kładzionego na proces jej bezpośredniego wykonawstwa.

Misja strategii warunkuje sformułowanie kierunków bezpośrednich i pośrednich działań – celów strategicznych i operacyjnych. Ośrodek Pomocy Społecznej za pomocą wyznaczonych celów, będzie dążyć do podwyższenia jakości życia mieszkańców w taki sposób, aby

poszczególne dziedziny życia i gospodarki wzajemnie się uzupełniały i przenikały tak, aby stworzyć kompleksową poprawę warunków.

Misja to: Kompleksowe i nowoczesne podejście do problemów społecznych w Gminie Granowo, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla rodzin i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz instytucji i organizacji pozarządowych.

Cel główny – Poprawa życia mieszkańców poprzez rozwój kompleksowego podejścia do problemów społecznych i realizacja efektywnej polityki społecznej w gminie Granowo.

Na realizowany obraz przyszłości składają się cztery cele strategiczne przypisane do czterech obszarów problemowych. W obszarze rozwoju kapitału ludzkiego ich celem jest do 2020 roku włączenie społeczeństwa lokalnego w szeroko rozumianą politykę społeczną ze wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej, jako aktywnego lidera określającego kierunki efektywnych działań, inspirującego społeczność i organizacje pozarządowe. Pod wskazanym powyżej celem kryją się odniesienia do realizacji szeregu działań związanych z włączeniem społecznym mieszkańców gminy do aktywnego działania i wspólnego rozwijania się. Cel swoim zasięgiem odnosi się do wielu zjawisk identyfikowanych jako problemy innych obszarów. Należy podkreślić, że cel ten nie zostanie osiągnięty w sytuacji, kiedy podmioty będą działać samodzielnie.

W Strategii określono następujące cele szczegółowe:

Cel nr 1. Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej poprzez:

- Profesjonalizację usług pomocy społecznej.
- Współpracę pomiędzy grupami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i samorządem.
- Promocję przedsiębiorczości i rozwój ekonomii społecznej.

Cel nr 2. Wsparcie rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży poprzez:

- Pomoc osobom i rodzinom dysfunkcyjnym w tym samotnym matkom.
- Wzmacnianie pozycji dziecka w środowisku lokalnym w szczególności dziecka niepełnosprawnego.

Cel nr 3. Integracja społeczna poprzez:

- Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
- Pomoc osobom dotkniętym marginalizacją i ubóstwem.

Cel nr 4. System wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych poprzez:

- Wsparcie rozwoju usług dla osób starszych i rozwój wolontariatu.
- Aktywizacja osób niepełnosprawnych.

W obszarze wsparcia rodzin celem do 2020 jest nie tylko zabezpieczenie socjalne jednostek i rodzin ale również podejście umożliwiające włączenia do społeczeństwa rodziny dysfunkcyjnej jako pełnowartościową jednostkę. Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji i systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję a następnie przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją często występują u dzieci kłopoty z nauką, problemy wychowawcze, aż do wkraczania na drogę konfliktu z prawem. Aktywizacja społeczności lokalnej dla rozwiązania trudnych problemów stanowi ważne i trudne wyzwanie dla pomocy społecznej. Z pewnością pomoc finansowa jest ważna – o ile jest dostępna i adekwatna oraz pozwala zaspokajać podstawowe potrzeby materialne, ale nie rozwiązuje innych problemów. Dla poprawy funkcjonowania rodziny problemowej, kluczowe znaczenie ma poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna. Dostępność poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej dla klientów pomocy społecznej jest wyraźnie większa w miastach, gdzie tego typu specjalistów jest więcej, niż w gminach wiejskich lub miejsko-wiejskich.

W obszarze integracji społecznej celem do 2020 jest aktywna integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także pobudzanie i wspieranie aktywności osób niepełnosprawnych i bezrobotnych, z zapewnianiem tym grupom dostępu do aktywnego uczestnictwa społecznego i kulturalnego. Troska o osoby, rodziny i całe środowiska lokalne doświadczające deprivacji, często wielorakich i w związku z tym narażonych na wykluczanie zarówno z rynku pracy, jak i innych obszarów życia społecznego, stanowi misję współczesnych służb społecznych. Chodzi o to, by służby społeczne, kierując swe działania do jednostek, rodzin i społeczności lokalnych, były w stanie osobom marginalizowanym i wykluczonym, umożliwić samodzielność życiową, której wyrazem jest pełnienie ról w rodzinie w sposób sprzyjający jej funkcjonalności, uczestnictwo na rynku pracy i aktywność obywatelską w sferze publicznej, w tym zaangażowanie w życie społeczności lokalnej.

W obszarze wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych celem do 2020 jest aktywne włączenie organizacji pozarządowych, wolontariatu w działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi powinna mieć na celu nie tylko rozszerzenie bazy dla świadczeń opiekuńczych, ale przede wszystkim aktywizację osób starszych w ich środowisku miejsca zamieszkania. Powinna ona stać się samoistnym celem polityki wobec osób starszych.

W społeczeństwie występują tendencje do izolacji i ograniczania udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i mimo poprawy w tej dziedzinie, niektóre formy dyskryminacji osób niepełnosprawnych stanowią nadal poważny problem. Stworzenie spójnego programu pomocy osobom niepełnosprawnym poprawi sytuację tych osób. Polityka społeczna pomimo posiadanych licznych instrumentów pozwalających rozwiązywać problemy społeczne, nie jest w stanie rozwiązać ich wszystkich. W związku z tym, należy skoncentrować szczególną uwagę na przeciwdziałaniu, które nie pozwoli pogłębiać różnic społeczno-ekonomicznych oraz izolację grup społecznych.

Wyznaczone w Strategii cele były realizowane na bieżąco przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Granowie przez cały 2018 rok.

3.9. Program pn. „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”

W roku 2018 Ośrodek Pomocy Społecznej w Granowie udzielał wsparcia w ramach programu rządowego pn. „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”. Program stworzony został na lata 2014-2020. Podstawę prawną Programu stanowi uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania" na lata 2014-2020.

Celem programu było ograniczenie niedożywienia dzieci, a także rodzin o niskich dochodach. Program obejmował więc swoim działaniem nie tylko dzieci i młodzież, ale i osoby w podeszłym wieku, chore i niepełnosprawne. Jego celem była poprawa stanu zdrowia społeczeństwa, kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i poprawa poziomu życia rodzin najuboższych, szczególnie z terenów objętych największym bezrobociem.

W związku z faktem, że kryterium obowiązujące w ramach rządowego programu stanowiło 100% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, Rada Gminy uchwaliła Program osłonowy na lata 2014-2020, podwyższający kryterium dochodowe uprawniające do skorzystania z tej formy pomocy do 150%.

Z Programu na terenie Gminy Granowo w roku 2018 skorzystało 35 rodzin (80 osób). Pomoc ta polegała na wypłacie zasiłków celowych. W formie ciepłych dwudaniowych posiłków w szkole, oraz podwieczorków w oddziałach przedszkolnych dożywianych było 72 dzieci.

Środki na realizację programu pochodziły w 40% z budżetu gminy, zaś w 60% z budżetu państwa w formie udzielonej dotacji.

3.10. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Granowo na lata 2017-2023

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Granowo na lata 2017-2023 został przyjęty przez Radę Gminy Granowo uchwałą nr XXIX/191/2017 na sesji w dniu 30.10.2017r.

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich gmin. Jest ona zagadnieniem, które przez długie lata nie było uregulowane prawnie, co było jednym z głównych przeszkód prowadzenia działań w zakresie odnowy społeczno-gospodarczej obszarów zdegradowanych. Obecnie kwestie merytoryczne związane z rewitalizacją regulują: Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020.

Program rewitalizacji jest zasadniczym dokumentem służącym zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter „strategii rewitalizacji”, w której dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania, służące osiągnięciu wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów uchwalonych przez gminę.

Gmina Granowo otrzymała dofinansowanie projektu pt. „Przygotowanie programu rewitalizacji dla Gminy Granowo” w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020, w oparciu o umowę o udzielenie dotacji celowej zawartą z Samorządem Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z umową, przygotowanie programu sprowadzało się do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Granowo na lata 2017–2023. Dokument przygotowany został zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 oraz zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Wizję stanu obszaru rewitalizacji (OR) po przeprowadzeniu rewitalizacji można zdefiniować jako stan docelowy, do jakiego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji w gminie. Innymi słowy, jest to swoista „fotografia” (obraz) obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji w przyjętym horyzoncie czasowym. W przypadku niniejszego dokumentu jest to rok 2023. Wizja określona została w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy gminy i wynikające z niej potrzeby rewitalizacyjne oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji

(OR). Jej zasadniczy kształt został wypracowany podczas debaty z interesariuszami obszaru rewitalizacji. Wizja stanu obszaru rewitalizacji (OR) brzmi: **Obszar rewitalizacji wyznaczony w gminie, po przeprowadzonym procesie rewitalizacji będzie obszarem o niższej liczbie osób będących w trudnej sytuacji materialnej, i charakteryzował się będzie wyższym poziomem bezpieczeństwa publicznego. Ponadto, nowopowstała infrastruktura społeczna, w tym rekreacyjno-wypoczynkowa wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców obszaru dysfunkcyjnego w gminie.**

W LPR dla gminy Granowo wyznaczone zostały dwa cele:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców pozostających bez pracy oraz żyjących w ubóstwie.
2. Budowa oraz modernizacja infrastruktury na cele społeczne.

dla realizacji których wyznaczono następujące projekty:

- Projekt zmniejszenia odsetka osób pozostających bez pracy na obszarze rewitalizacji

Projekt polega na uruchomieniu działań zmierzających do wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, skierowanych w szczególności do osób bez kwalifikacji zawodowych oraz kobiet. Projekt realizowany będzie przez 6 lat. Prowadzone w ramach niego działania będą ściśle powiązane z deficytami oraz potrzebami wynikającymi z diagnozy. Do projektu włączone zostaną również osoby bezrobotne. Łącznie programem objęte będzie średnio ok. 40 osób rocznie.

- Projekt ograniczenia skali ubóstwa wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

Projekt obejmuje wdrożenie działań przewidzianych do realizacji w programie wyjścia z ubóstwa poprzez zrealizowanie następujących zadań: integrację osób żyjących w ubóstwie, pomoc osobom żyjącym w ubóstwie poprzez pracę socjalną, przyznanie zasiłków i pomocy w naturze oraz działania o charakterze środowiskowym. Program realizowany będzie przez 6 lat. Łącznie programem objęte będzie średnio ok. 60 osób rocznie.

- Projekt utworzenia inkubatora organizacji pozarządowych

Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na obszarze rewitalizacji potrzebę utworzenia inkubatora stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.

W ramach projektu planowana jest realizacja następujących zadań:

- utworzenie inkubatora stowarzyszeń i organizacji pozarządowych,
- wyposażenie biura inkubatora.

Dzięki realizacji projektu utworzony zostanie inkubator organizacji pozarządowych, w skład którego wejdą następujące jednostki: Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych

oraz Rozwoju Ziemi Granowskiej, Kółko Rolnicze w Granowie, Zespół Śpiewaczy "GRANOWIANIE", Koło Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919, Pracownia Gobelinu Artystycznego oraz Koło „RADOŚĆ”. Inkubator wspierać będzie zrzeszone w niej organizacje w sferze administracyjnej oraz finansowej, w tym w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania ich działalności statutowych. Utworzenie miejsca pracy dla Koordynatora inkubatora.

- Projekt poprawy bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji

Projekt zakłada zwiększenie liczby patroli policji na drogach oraz podczas imprez gminnych, w szczególności w okresie letnim oraz w weekendy.

- Projekt adaptacji i przebudowy budynku pałacu w Zespole Dworsko – Folwarcznym z przeznaczeniem na Gminny Ośrodek Kultury wraz z zagospodarowaniem zabytkowego parku

Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na obszarze rewitalizacji potrzebę modernizacji przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej wraz ze zmianą zagospodarowania bezpośredniego otoczenia, oraz nadanie obiektom nowych funkcji społecznych. Obecnie zadanie animacji kultury na terenie gminy powierzone jest Bibliotece Gminnej, jednak dostrzegana jest konieczność poszerzenia oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy. W ramach projektu planowana jest realizacja następujących zadań:

- przebudowa i adaptacja pomieszczeń na piętrze pałacu, w którym na parterze mieści się Biblioteka Gminna,
- termomodernizacja kondygnacji piętra,
- montaż windy dla niepełnosprawnych,
- wykonanie elewacji budynku wraz z remontem balkonu,
- zagospodarowania terenu (zabytkowego parku),
- zakup potrzebnego wyposażenia, w szczególności: mebli, instrumentów muzycznych, sprzętu komputerowego (w tym sprzętu do digitalizacji zasobów kulturowych) i sprzętu audiowizualnego.

- Projekt przebudowy i adaptacji budynku dworca PKP na cele społeczne

Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na obszarze rewitalizacji potrzebę modernizacji przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej wraz ze zmianą zagospodarowania bezpośredniego otoczenia, oraz nadanie obiektom nowych funkcji społecznych.

W ramach projektu planowana jest realizacja następujących zadań:

- przebudowa i adaptacja niewykorzystanych pomieszczeń w budynku dworca PKP na potrzeby organizacji pozarządowych i innych organizacji społecznych,
- wymiana instalacji elektrycznych, wod.–kan. oraz gazowych,
- termomodernizacja budynku,
- odnowienie elewacji budynku,
- zagospodarowania terenu wokół obiektu i zakup niezbędnego wyposażenia.

- Projekt urządzenia terenów rekreacyjno – wypoczynkowych przy stawach znajdujących się na obszarze rewitalizacji

Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na obszarze rewitalizacji potrzebę w sferze przestrzenno – funkcjonalnej: zagospodarowanie otoczenia stawów na cele rekreacyjne.

W ramach projektu planowana jest realizacja następujących zadań:

- wyczyszczenie 2 zbiorników wodnych (stawów),
- uregulowanie linii brzegowych,
- obsadzenie roślinnością,
- oświetlenie terenu przy zbiornikach wodnych,

urządzenie małej infrastruktury.

- Projekt rozbudowy placu zabaw w parku im. Włodzimierza Wieczorka

Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na obszarze rewitalizacji potrzebę modernizacji przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej wraz ze zmianą zagospodarowania bezpośredniego otoczenia oraz nadanie obiektom nowych funkcji społecznych.

W ramach projektu planowana jest rozbudowa istniejącego placu zabaw o nowe elementy i urządzenia zabawowe, przeznaczone dla dzieci z obszaru rewitalizacji.

Projekt - Budowy drogi do terenów przemysłowych

Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowaną na obszarze rewitalizacji potrzebę remontów oraz przebudowy istniejącej infrastruktury drogowej.

W ramach projektu planowana jest inwestycja polegająca na podwyższeniu standardu i bezpieczeństwa przejazdu, poprzez budowę drogi gminnej nr 534552P (ul. Graniczna) o długości do 1 km, wraz z budową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz oświetlenia ulicznego.

- Projekt uzupełnienia oświetlenia ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizacji

W ramach przedsięwzięcia planowane jest uzupełnienie oświetlenia (budowa brakujących punktów świetlnych) na niektórych ulicach wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.

- Projekt remontu nawierzchni asfaltowych ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizacji

W ramach przedsięwzięcia planowane są drobne remonty oraz ułożenie nowej nawierzchni asfaltowej, na niektórych ulicach wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.

W ramach LPR w 2018r.:

- Rozpoczęto rewitalizację budynku pałacu w Granowie oraz przyległego parku. Budynek ten zyska nową funkcję jako siedziba Gminnego Ośrodka Kultury. Ponadto oczyszczony zostanie staw, przy którym zostaną zamontowane nowe ławki i oświetlenie.
- Wykonano I etap zagospodarowania terenu przy dworcu PKP w ramach współdziałania ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Gospodarczych oraz Rozwoju Ziemi Granowskiej.